

309111

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ నవంబరునెల 24 వ తేది శనివారము } No. 196
వంపుటము. ౪. } పింగళనామ సంవత్సర శార్దిక మాస శుద్ధ దశమి ౧౦. } సంచిక ౧౯౬

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 196
(రిజిస్టరు కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.)
ఇప్పటికాలపు రుచి కనువగునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు సువాసనగలది.
అల్పాహారముగాని, సాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.
నీ తువాలపై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్ధమగు సువాసన నిన్నులవరించును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
చిన్నవైజు (అర డ్రాం) సీసా 1-3 రు 0-8-0
మధ్యరకము వైజు 1-1 డ్రాం " " 0-12-0
పేరొకవైజు 2 " " 1-4-0
పెద్దవైజు 4 " లేక 1/2 డ్రాం " 2-0-0
వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.
పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులోను దొరకును. దీనికి ఆనేకమగు నకలు నెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపైనను, కార్డుపైనను ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగువవారికి వ్రాసినచో అజాకిమ్ముతుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

సోల్ ఏజెంట్లు ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జమ్మామసీదు బొంబాయి.

అమృతాంజనము
అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.
తలనొప్పుల మాన్పును.
పార్శ్వపు నొప్పుల వారదోలును. వాయువు పోట్ల పోగొట్టును.
సువాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియింట నుండదగినది.
పసమూలికలచే హిందూదేశ మంచు తయారుచేయబడు నుంచినుండు. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫోరెస్టర్స్, బొంబాయి.
} 6, కంబునెట్టి వీధి, మద్రాసు.

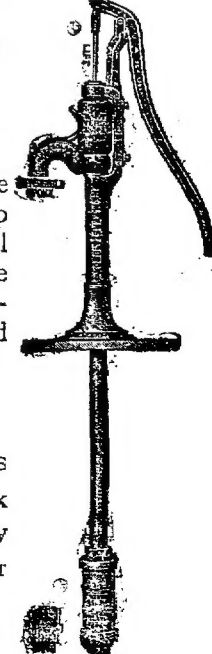

తక్షణము దరఖాస్తుచేయుడు. కొద్దిప్రతులు మాత్రమే.
భారతదేశ సేవకు రాలైన
లోకమాత ఆనిబిసంటు చరిత్ర
ఇది ఆంధ్ర దేశ స్వరాజ్య సంఘ కార్యదర్శియగు
గా. హరిసర్వోత్తమరావు పంతులు ఎం. ఏ.
గారిచే సులభమైనది వ్రాయబడినది. వెల 12 అణాలు.
తక్షణము ఈ క్రిందివిలాసమునకు వ్రాయుడు:— (916)
ఉత్తమగ్రంథాలయము 145, టంకసాలవీధి సామలకాపేట, మద్రాసు.

Special Large Type Edition
CELEBRATED NOVEL, IN BIG TYPES
MARY PIERCE
Or The Memoirs of a Maid Servant.
By G. W. M. REYNOLDS in 8 Volumes
Rs. 5 Single Volume As. 12, printed in glazed paper, and contains more than 1,500 pages. This novel is one of the Masterpieces of Reynolds, full of gripping and Thrilling interest throughout. Only a limited number of Copies are printed owing scarcity of paper.
The virgin's kiss or the bronze Statue.
By G. W. M. REYNOLDS in 4 Volumes, Rs. 2 Single Volume As. 12. This novel is unrivalled in fluency plot and description of nature, art and love and characters, and is one of the excellent productions of Reynolds. Only a limited number of Copies are printed owing to scarcity of paper. Apply sharp:—
Superior Watch Co.,
POST BOX No. 167,
536 (A), MADRAS E.

'శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు'.
662 రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)
పై విచారణాధికారులు: మొసర్పు ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్న పట్నం,
మరి, చోర్లు, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱుకు, అరటి మొదలగు మాగాణి, ఖమ్మి, పయ్యకమ్మ, దుంప, వలసృతములకున్న, మొక్క తీగనైనైరాలకున్న సంపూర్ణఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుటచేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి కాలాకు భూములపట్టిని రసాయన శోధనశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి ఆయాభూముల గుణగుణములను అనుసరించి తయారుచేయుచున్నారు. "శాస్త్రోక్త ఎరువు" అను మాసంతర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరవంకన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, టిక్కిక్కి బిల్లాలోని జమీన్ దార్లకును ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచేష్టిన పత్రికనున్నా, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములకున్న ఈక్రింది సుదహరించియుండు వైవిలాసమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.
ప్యారీ అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.
Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

K. B. JOSHI & Co.,
32, Hornby Road Fort,
BOMBAY.
LARGEST HAND PUMP
Our 3 inch Pump is the largest available Hand Pump on the Market. Very useful for Shallow Water. Large capacity to suit small irrigation write for particulars and prices (537)
ALSO
Hand Pumps for very deeps wells up to 150 ft; Tank Pumps of new pattern, ready in stock. Write at once for further particulars.

ముతుకోధక

957

ముతుకూల ఆతిథ్యమైన వ్యాధి... ముతుకోధకను సేవింపుము.

ఆత్మబిజ్ఞాన

శరీరమును నడుచునవలయునట్టి ఆత్మబిజ్ఞానము.

శరీరమును నడుచునవలయునట్టి ఆత్మబిజ్ఞానము... మునుజును.

మొదటిది, చంద్రవక్రకా శాస్త్రములయందు.

మొదటిది, చంద్రవక్రకా శాస్త్రములయందు.

మొదటిది, చంద్రవక్రకా శాస్త్రములయందు.

శరీరమును నడుచునవలయునట్టి ఆత్మబిజ్ఞానము... ఆంధ్రప్రదేశ్ శాస్త్రములయందు.

Seeds & Plants.

నానావిధ చెట్ల దినుసులు.

మొదటిది, చంద్రవక్రకా శాస్త్రములయందు... నానావిధ చెట్ల దినుసులు.

నానావిధ చెట్ల దినుసులు.

నానావిధ చెట్ల దినుసులు.

నానావిధ చెట్ల దినుసులు.

నానావిధ చెట్ల దినుసులు.

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును గురించి పలువురు వివిధముల తమ యభిప్రాయములను పత్రికా ముఖమున వ్యక్తపరచుచున్నారు.

దేశీయమహాజనసభవారు స్థానిక శాసనసభకు 125 మంది సభ్యులు ప్రజలచే నెన్నుకొనబడినవారుండవలెనని ప్రణాళికను గాక ఇతర బ్రాహ్మణేతరులు కూడ 30 సభ్యులు వైబడియందు పరిచిన పత్రికలందు కోరుతుండిరి.

వివాహ సహోత్సవము. - నిమ్మకొండలోని బాగ్ మాటు జమీందారు రాజాగృహస్థునిగురించి గార్ వార్ రాజా గారి సోదరికిని ఈ నెల 28వ తేదీన వివాహసహోత్సవము జరుపబడును.

జమీందారి దావా:- చెమ్మేను జమీందారిని కరుణా ము రాజాగారు కరుణపట్టిరి. జగన్నాథరావుగారు ఆ జమీందారిని కొనిరి. జమీందారి తన స్వాధీనము చేయవలయునని జగన్నాథరావుగారు రాజాగారివై విభాగ పట్టణముజడ్డిగారికోర్టులో దావావేసిరి.

మాదంతెళ్లుల మేడనుండి క్రింద పడుట:- బొంబాయిలో సాండువాట్సు రోడ్డులో మొక మాదంతెళ్లుల మేడ మాదవ అంతెళ్లులో నొక గదిలో రత్నప్రభాబాయి అను నొక 7 సంవత్సరముల బాలిక ఒంటరిగా విడువబడెను.

సాత్విక నిరోధము:- కల్లికోటలో తాళిదేవాలయ మురోడ్డు గుండ మోహాలు మొదలగు తక్కువ జాతులవారు పోగుడదని కల్లికోట జామరినుగారు వారి జమీందారి కల క్షురగారును రోడ్డు యిరుప్రక్కలను కట్టిన బోర్డులవై వ్రాయ బడినవ్రాతలకు వ్యతిరేకముగ నడువదలని సుమారు 50 మంది మోహాలు కట్టుకట్టి సాత్వికనిరోధము పూని సాయంకాలము ఆలయములో పూజాపూసాగరములు జరుగునేళను వరుసగ ఆరోడ్డుగుండ బోయిరి.

విదేశ వస్తువులారా!

విక్రయాంగణలనుండి తొలగుడు!!

స్వదేశీవస్తువులనే ధరించవలెనని మనమందరము దృఢ నిశ్చయము మగుటచే విక్రయాంగణములనుండి విదేశీవస్తువులు అంతరించుచున్నవి.

దేశాభ్యుదయమునకై నిరంతరము పాటుపడు లోక మాత ఆనిశినెంటుమ్యు. సి. పి. రామస్వామయ్యగారు, జిల్లాజడ్డి పదవినుండి విరామము జెందియున్న డి. బి. ఎల్లే పద్ది జానకిరామయ్యగారు (బెజవాడ) మున్నగు ప్రభుత్వ లందరును కంజీవరములోనున్న స్వదేశీ ఇండస్ట్రియల్ కంపెనీలో చాలవరకు భాగస్థులుగ చేరిరి.

గత సంవత్సరము నూటికి 16 రూపములు దీనిదం డీయబడినది. 360 భాగములు మాత్రమే మిగిలినవి. 26 శేక 360 ఆంధ్రదేశ భక్తాగ్రేసరులు భాగస్థులుగ చేరుటకు ప్రయత్నించవలెను.

మాన్యనేజింగు డైరెక్టురు,

దీ స్వదేశీ ఇండస్ట్రియల్ కంపెనీ

926 లిమిటెడ్

కలభాషిణి విజయనేన:- ఇదియొక చక్కని వననాగరిక నవల శైలి మృదుమధురము శ్రీ పురుషులు చదువదగినది కొన్ని ప్రతులే యున్నవి.

వ్యవహార చంద్రిక:- గ్రామమునసభ, ప్రిడరు గుమస్తాలు, గొప్పరైతులు, జమీందారులు, మున్నగువారు వీరికి అనుకూలముగా నూతన ఆర్థిక సమస్యలను గురించిన వ్రాయబడియున్నది. నెల 12 ఆణాలు.

అయ్యర్ అందు రావుజీ

(898) కృష్ణమనాయని అగ్రహారం, మద్రాసు.

చెంగల్వల సత్యనారాయణమూర్తి

చెంగల్వల సత్యనారాయణమూర్తి

చెంగల్వల సత్యనారాయణమూర్తి

చెంగల్వల సత్యనారాయణమూర్తి

చెంగల్వల సత్యనారాయణమూర్తి

చెంగల్వల సత్యనారాయణమూర్తి

చెంగల్వల సత్యనారాయణమూర్తి

ప్రథమాంధాయుర్వేద సమ్మేళనము.

దైవాద పట్టణమున 17, 18, 19, తేదీలను ఆంధ్రాయుర్వేద సమ్మేళనము వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి అధ్యక్షతన జరిగినది. ప్రథమదినమున, 17 తేదీన సభ 1 గంటకు మొలవరము రాజాగారి హాలులో గోపాలాచారిగారి యాజమాన్యమున జరిగినది. ఆంధ్రదేశమున దంతటినుండియు 800 మంది ప్రతినిధులు సభకు విచ్చేసిరి. సభ సలకరించిన ప్రముఖులలో మొలవరము రాజాగారు, దివాను బహదూరు వై. బాసకిరామయ్యపంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్., వైదా సూర్యనారాయణమూర్తి (కాకినాడ), డి. వి. హనుమంతరావు, కాతా సూర్యనారాయణరావు (దేవవాడ), డాక్టరు ఎ. లక్ష్మీపతి. బి. ఏ. ఎమ్. బి. సి. ఎమ్, ఆయుర్వేద భూషణ నోరి రామకృష్ణ, వైద్య బి. పద్మాభయ్య, వైద్యమండలిక వేంకటేశ్వరరావు (విజయనగరము) వైద్య ఎస్. వి. వేంకటరమణాచార్య (కాకినాడ), వైద్య విశ్వనాథ కృష్ణ (నెల్లూరు) వైద్య పి. టి. రామానుజస్వామి, డాక్టరు గోపాల కృష్ణయ్య, ఎమ్. డి. (కాకినాడ), ఆయుర్వేద భూషణ వి. హనుమంతరావు (పితా పురం) డాక్టరు పట్టాభి శివారామయ్య బి. ఏ. ఎమ్. బి. సి. ఎమ్. ముట్నూరి కృష్ణరావుగారు మున్నగువారు.

దైవప్రార్థనతో సభ ప్రారంభమైనది. పిమ్మట ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు యెల్లెపాడి బాసకిరామయ్య పంతులుగారు తమ స్వాగతోపన్యాసమును చదివరి. అధ్యక్షులగు వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచారిగారు తమ యుపన్యాసమును సెలగిరి.

పిమ్మట సభయెడల సానుభూతి దెలుపుచు మా. బి. ఎస్. శర్మగారు, మా. రామచంద్రరావుగారు, ఆరంభించి, వాడియాగారు, పితాపురము దివానుగారు, సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు, శ్రీరామకృష్ణ గారు, బీ. వెంకటయ్యగారు మున్నగువారు పంపిన తంతివార్తలు చదువబడెను.

పిమ్మట సీక్రిండ్ సభ్యులగు యొకసంఘ మేగ్గురుపబడినది:- వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారు, వైద్య పి. కాకినాడ రాజలింగకాస్త్రిలు గారు, డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు, దంటు సుబ్బావధానులుగారు ఆయుర్వేదభూషణనోరి రామకృష్ణ గారు, రాజవైద్య మల్లాల కృష్ణయ్య నాయకులు గారు.

రెండవదినపుచర్య

మరునాడు, 18-వ తేదీన సభ మరల సమావేశమైనది.

బాటియ గీతములు చదువ బడినపిమ్మట ప్రస్తుత సంగ్రామమున బ్రిటిషువారికి విజయము చేకూరు గాక యని దేవుని ప్రార్థించుచు సొక ఆతిర్వానము అధ్యక్షులచే నుపపాదించబడినది.

2 వ తీర్మానము.

“దైవాద పట్టణమునందు ఆయుర్వేద వైద్యశాల నిర్మించుటకు కీర్తిశేషులగు మాదపాటి వేంకటేశ్వరరావుగారు సంవత్సరమునకు 2500 రూపముల విరాళము నొసంగినందుకు సంతసించుచు, ఈసమ్మేళనమువారు త్వరలో నా ప్రతిష్ఠాపనమున కలకొల్పుటకు ప్రయత్నము కోరుచున్నారు”

శ్రీయుత నాగయ్యగారు తీర్మానము నుపపాదించిరి. బాబ్బాపద్మాభయ్యగారు దీనిని బలపరచిరి.

తీర్మాన మేకగ్రీవముగ సంగీకరింపబడినది.

3-వ తీర్మానము

కీర్తిశేషులైన ఆయుర్వేదవైద్యుల మరణమునకు చింతించుచు, ఈ సభవారు వారి కుటుంబములకు తమ సానుభూతిని దెలుపుచున్నారు.” (వీరిపేళ్ళన్నిటిని ఆంధ్రప్రతిక యందు చూడవగును.

అధ్యక్షులచే నుపపాదించబడి, యేకగ్రీవముగ సంగీకృత మాయెను.

4-వ తీర్మానము.

“ఆయుర్వేద యానానివైద్యులతోగాని, మరయే యితరజాతీయ వైద్య ప్రతిష్ఠాపనములతోగాని యేవిధమైన సంఘము గలవాడేసికొను ఆంగ్లేయ వైద్యులనుబట్టిన చిత్తశుద్ధులు దోషులని నిర్ణయించు శాసనమును రద్దుచేయుటకు గాని, ఆభాగమును సవరణచేయుటకు గాని సర్కారు వారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఎ. కాళేశ్వరరావు బి. ఏ. బి. ఎల్ గారి తీర్మానము నుపపాదించుచు, ఈ దేశమున నశేషులకు ఆయుర్వేద వైద్య నిధానము నెడల వత్తుకము పోగదని నుడిచిరి.

వైద్య అభ్యుదయవా (విజయనగరం) రీ తీర్మానమును బలపరచుచు, తమ కుమారుడు ఎల్. ఎమ్. ఎస్ పరిశ్రమం దుత్తరదనియు తా మాయుర్వేద పద్ధతి నవలంబించువార మనియు, నిట్టి విషయమున నీ శాసన మెట్లు వర్తించునో తెలియకున్న దనియు చెప్పిరి. తమకుమారుడు తమతో కూడి ఆయుర్వేద మాలికలచే తయారగు నొక నూనెను కనుగొనె ననియు, శస్త్రసంబంధ మగు పనిముట్లను దానిలో ముంచిన తుణముననే అవి పరిశుభ్రము లగుననియు నుడిచిరి.

చెన్నపురి నివాసులగు డాక్టరు ఎ. లక్ష్మీపతి బి. ఎ. ఎమ్. బి. సి. ఎమ్. గారిచే బలపరపబడినది. ప్రతిదేశమునను మెడికలు రిజిస్ట్రేషను ఆర్డు ఉండు టకసరమైనను ఈదేశమున గల శాసనము దేశపరిస్థితుల కనుకూలముగ నున్నది. ఇట్టి శాసనము వైద్యులకు సహాయకరముగ నుండవలెను గాని, వారి అభివృద్ధికి నిరోధముగ నుండరాదు. మనలో 80 వేలమంది వైద్యులుచేయుచున్నారండగ ఈ శాసనము 1 వేయి మందిని మాత్రమే ఆందులకు తగిన వారినిగ పరిగణించినది. ఇం గ్గాండులో మెడికలు రిజిస్ట్రేషను ఆర్డు వచ్చినప్పటికి 44 వేలమంది పేర్లు నమోదు చేయబడినవి. ఈ రెండు దేశములకెంత వ్యత్యాసము కలదో యిందులమున విచిత్రమగు చున్నది. ఆంగ్లదేశ వైద్యచారిత్ర ప్రారంభముగ నాల్గవశాబ్ది మంగలి సర్జనులకు శస్త్రవైద్యముచేయ ననుజ్ఞనిచ్చెను. ఈ పద్ధతిని నిర్మూలించుటకు ఇంగ్లాండు దేశమున ఆందోళనము జరిగినట్లే, మనదేశమున నీ శాసనము రద్దుచేయబడుట కాందోళనము జరుగవలెను. ఈ దేశమున రెండు వైద్యవిధానములకు పోరాటము కలిగినది. సత్యమెట్టి విధానమున నున్నను సత్యమే యగునని పెండ్లెండు ప్రభువుగారు నుడివియున్నారు. మన దేశమునందలి యొకభుల లక్షణములను నేర్చుకొను టత్వర సరము. కావున ఆయుర్వేదపద్ధతియు పాశ్చాత్య పద్ధతియు సమ్మేళన మగుట క్రేయోదాయకము. ఇందు మూలమున అధునిక విజ్ఞానము వృద్ధినిందగలదు. మరియు, ఆర్థికవిషయములగుడ, ఆయుర్వేద విద్యాభోధనము అవసరము. ఆయుర్వేదవైద్యుల సంఖ్య వృద్ధి గాంచినయెడల, మనదేశములోని యొకభుల విక్రయ మెక్కుడగును. దేశమున వైద్యులసంఖ్య హెచ్చు కాగలదని నాకు నమ్మకము. ఇంకను, ఆయుర్వేద విధానపు పునాదులు మిగుల చక్కగ వేయబడినవి. పాశ్చాత్య వైద్య విజ్ఞానములన ఆయుర్వేదమును వృద్ధి కాగలదు. ఆంగ్లవైద్యపద్ధతి వలన నివారణము కాని యొకరోగమును ఆయుర్వేదవైద్యుని సహాయమున రుదు ర్పమవునాఅని నేను అధికారుల (పత్రించితి. కాని వారునాకు తగిన ప్రత్యుత్తర మొసంగనందున, స్వార్థార్థాగముతోనైన ఆయుర్వేద వైద్యపత్తమున చేరితిని.

ఈ తీర్మాన సంగీకృతమాయెను.

5-వ తీర్మానము.

కొచ్చిన సంస్థానమున మాట్లాడుచు శ్రీ గజన్నయగారు దేశీయ వైద్యమునగూర్చి లాభముగా మాట్లాడినందులకు సభవారి ఆసక్తుతి తెలుపబడినది.

ఈ తీర్మానము పి. వీరయ్యపంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్ గారిచే నుపపాదించబడి, శివరామ కృష్ణరావుగారిచే అనుమతించబడి, యేకగ్రీవముగ సంగీకరింపబడినది.

6-వ తీర్మానము

‘మృగసింహాలిటి మున్నగు సంఘములు దేశీయ వైద్య ప్రోత్సాహమును చేయువలయును.’

డాక్టరు గోపాలకృష్ణయ్యగారు, వైద్య మండలిక వేంకటేశ్వరరావుగారు, రావు బహదూరు డి. వి. సుబ్రహ్మణ్యంగారు, తెనాలితాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుడు డి. వి. హనుమంతరావుగారు (దేవవాడ మునిసిపల్ అధ్యక్షుడు), వైద్య విజయసాంధి అయ్యంగారు తీర్మానమును గూర్చి మాట్లాడిరి.

సుబ్రహ్మణ్యంగారు తమ సర్వత్రాని వినియోగించి, తీర్మానము క్రియారూపమున రాబట్టుటకు ప్రయత్నించెద మనిరి.

డి. వి. హనుమంతరావుగారు, నీటి కర్మాలయము లయందు ఆయుర్వేద వృక్షముల పెంచుటకు తగిన వనతుల నేర్పరచుటకు సలహా నిచ్చెనని చెప్పిరి.

మూడవ దినచర్య

19 తేదీన, ఉదయము 8 గంటలకు సభ మరల సమావేశమైనది. ఈక్రింది వైద్య విషయముల గూర్చి వ్యాసములు చదువబడినవి:-

(1) గోగోగోగోగో: విజయనగరము:-వైద్య డి. రామస్వామిగారు. (2) త్రిగోగో:-ఎస్. శేషశివ గారుగారు.

(3) ఆరోగ్యము:- ముల్గు రామలింగ వైద్యగారు (4) పశు చికిత్స:- వేంకటరామకృష్ణ వైద్యగారు. (5) ఆరోగ్య కీర్తనలు:- డాక్టరు దంటు సుబ్బా వధానులుగారు. (6) సత్సంతానము:- పాగపారథి వైద్యగారు. (7) అంటురోగము:- సాంక్రమికవిధులు. (రెండవ్యాసములు) బొజ్జా పద్మాభయ్య చాదరిగారు పి. టి. రామానుజ స్వామి గారు. (ఈరెండు వ్యాసములును డాక్టరు ఎ. లక్ష్మీపతి బంగారు పతక బహుమానమునకై వ్రాయబడినవి. (8) “ఆరోగ్య సంతోషము అనువిషయమునకు” వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి పతకమునకును, “మంచివిడ్డ అనువిషయమున నోరి రామకృష్ణగారి పతకమునకును వ్రాయబడిన వ్యాసములు పరిశీలించబడుచున్నవి.

“ఆరోగ్యగీతములు” వ్రాసిన సుబ్బావధానులుగారు చాల అభినందింపబడిరి. వారి ప్రచురణమునకు 25 రూపాయలు తక్షణమే యొసంగబడినది.

సభ మరల సాయంకాలము 8 గంటలకు సమ కూడినది. ఆహ్వాన ఆంధ్రాయుర్వేద మండలి నిర్వాణమును గూర్చిన చర్చజరిగి తీర్మానము లంగీకరింపబడినది.

8-వ తీర్మానము.

“విషముల శాసనములు రద్దుచేయుటకు గాని, నవరించుటకు గాని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచు, ఇందుమూలన ఆయుర్వేదోపద్యముల అభివృద్ధి చేకూరునని యీసభవారి అభిప్రాయము” ఇది అధ్యక్షులచే నుపపాదించబడి, అందరిచే సంగీకరింపబడినది.

9-వ తీర్మానము

ఆంధ్రవైద్య సమ్మేళన పత్రికను స్థాపించుటనుగూర్చి, దంటు సుబ్బావధానులుగారు యీపత్రికా సంపాదకులుగ నుండవలయును.

ఈక్రిందివైద్య లాయాజ్ఞాల్లో విశేషములుగ నియమించబడిరి.

- (1) గంజాము:- వైద్య మహేంద్రవర వేంకటనర సింహాచారిగారు.
(2) విశాఖపట్టణము:- (i) వైద్య మండలిక వేంకటేశ్వరరావు, (ii) పి. టి. రామానుజస్వామిగారు.
(3) గోదావరి:- (i) ఆయుర్వేదభూషణ పి. హనుమంతేశ్వరరావు, (ii) సురవెల్ల కామయ్య కృష్ణిగారు.
(4) కృష్ణ:- (i) పద్మాభయ్యగారు, (ii) రాజలింగకృష్ణిగారు, (iii) కృష్ణమాచార్యగారు.
(5) గుంటూరు:- (i) కె. లక్ష్మీపతిగారు, (ii) ఎం. రామలింగయ్య గారు.
(6) నెల్లూరు:- విశ్వనాథం, సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు.
(7) చిత్తూరు:- పి. వి. సుబ్బేశ్వరరావుగారు.
(8) బళ్లారి (9) ఆనంతపురం (10) కడప (11) కర్నూలు. కె. కృష్ణరావుగారు.
(12) హైదరాబాదు:- ఎల్. రామలింగయ్యగారు.
(13) చెన్నపట్టణము:- డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు.
ఈక్రిందివారు సంఘాద్దేశముల వ్యాపింపజేసి పని చేయుటకు మరల కార్యదర్శులుగ నియమించబడిరి:-
(1) గంజాము:- వైద్యరత్న ఎ. గోపాలాచారి.
(2) విశాఖపట్టణము:- మండలిక వేంకటేశ్వరరావు గారు.
(3) గోదావరి:- వైదా సూర్యనారాయణ మూర్తి గారు.
(4) కృష్ణ:- బాబ్బా పద్మాభయ్య.
(5) గుంటూరు:- ఎమ్. రామలింగకృష్ణిగారు.
(6) నెల్లూరు:- సూర్యనారాయణ అయ్యగారు.
(7) చిత్తూరు:- కె. వి. శ్రీనివాసాచార్యగారు.
(8) బళ్లారి (9) ఆనంతపురం (10) కడప (11) కర్నూలు కె. కృష్ణరావుగారు.
(12) హైదరాబాదు:- ఎస్. రామలింగయ్యగారు.
(13) చెన్నపట్టణము బి. తిరుమలకృష్ణి గారు.

10 వ తీర్మానము.

(1) 7 వ తీర్మానము సరణముగ యీక్రింది వైద్యులను స్థాపించు సంఘసభ్యులుగను, అభిలభాతాయుర్వేద సమ్మేళన ప్రతినిధులుగను యుండవలెనని తీర్మానింపబడినది. (2) ఈసభ్యులు సాధ్యమైనంతవరకన్ని మండలములనుండి యెన్నుకొనువలెను. (3) సంఘమున కొక అధ్యక్షుడును, యిరువురు ఉపాధ్యక్షులును, ఒక కార్యదర్శియు నుండవలెను. స్థాయిసంఘము.

అధ్యక్షులు:- వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్య గారు. ఉపాధ్యక్షులు:- (i) కె. రాజలింగ కృష్ణిగారు, (i) పి. బి. కృష్ణమాచార్యగారు. కార్యదర్శి:- ఆయుర్వేద భూషణనోరి రామకృష్ణి గారు, ప్రతిభుత్వ సభ్యులు కలరు.

చెన్నపురి ఆంధ్ర యూనియను.

స్నాతకాతిభవము.

నిన్న సా.సం.కాలము 4-30 గంటలకు విశ్వవిద్యాలయపు మండలిరము ఆంధ్రసంఘమువారు మాత్రమే స్నాతకాల కాలిఫర్మ మొనరించి. వారి స్నాతకమును విద్యార్థులు గౌరవించుటకు కాసంభవము మున్నగు ప్రయత్నములు చాలయంది సభ నలంకరించిరి. కళాభివృద్ధికి వహింప నంగీకరించిన గా. పి. ఎస్. కృష్ణారావుగారి సన్మహత్యలను సభకు రాజాలక పోవుటచే గా. ఆకెళ్ల మార్యవారాయణ పంతులుగారి సభ్యత్వము కలిగించిరి.

స్నాతకులు.

వి. సి. ఎస్. పరీక్షయందు కృతార్థులైన మొదటిసభ్యుల సభ్యుల నారాయణ గారు, ఎం. ఎల్. పరీక్షయందు మూడవశాఖలో రెండవతరగతియందు తేలికార్థిలు బహుమానమును బడసిన ఎల్లెవెన్ల ప్రథములు గారు. వి. ఎల్. పరీక్షయందు మొదటి తరగతిలో కృతార్థులైన మల్లంపల్లి ప్రొఫెసర్ ప్రసాదరావు గారు కావలి కేవలమయ్యగారు, ఇన్నెను బహుమతిని ఎల్. సి. మిల్లరు పతకమును బడసిన గొట్టెకోట మార్యారావుగారు ఎం. సి. వి. ఎస్. పరీక్షయందు రెండవ తరగతిలో తేలిక పాల కోటిటి శేషకుటుంబారావుగారు, ఎల్. ఎస్. ఎస్. పరీక్షయందు మొదటి తరగతిలో కృతార్థులైన దురువేటి నారాయణరావు, రావు శేషకుటుంబారావు, సివిలు ఇంజనీరింగు పరీక్షయందు (7) కృతార్థులైన తంగిరాల శేంకట మార్యనారాయణగారు, ఎం. పి. హానర్స్ పరీక్షయందు కృతార్థులైన కొలచిన కృష్ణసోమయాజి. బాలకవి రామయ్య కొత్తూరు మార్యనారాయణ; పాండ్రంగి కోదండరావు; ప్రభుల రామబ్రహ్మం ప్రోఫెసర్ రామమూర్తి గారు సంస్కృత భాషయందు వాఙ్మయమును ఎం. పి. పరీక్ష నిచ్చి పట్టమునిచ్చిరి. కేవలమృత్యు జ్యోతిశీ, కై సానిమాధవస్వామి బంగారు పతకములను బడసిన కురుగంటి సీతారామయ్యగారు, వి. ఎల్. ఫీజికలు వైస్సనందు భస్మకాసు లో తేలిక వివేకా గున్నయ్యగారు నాల్గవశాఖలో ఘట్టాచార్యులు తేలిక మిల్లరు స్వర్ణపతకమును బడసిన జేలూరి శంకరాచార్యగారు మరి మెట్కొనుండి స్నాతకములను సభ కలంకరించిరి.

కార్యక్రమము

మొదట 4-30 మొదలు 5-30 వరకును ఉపాధ్యక్షురము లొనగరించినది.

ప్రారంభమున జెడురుమాడి శేషగిరిరావుగారి కైవ ప్రార్థన గానించినది. పిమ్మట బాపట్లవాళ్లపల్లి లగు కృష్ణారావు నాయకుగారు మల్లవిద్యును ప్రవర్తించిరి. అనంతరమున బాపట్లపండ్ల ఆచార్యారావుగారు స్వాగతపద్యములను మనోహరముగ చదివెరి. భావరాజు సభ్యవారాయణగారు ఆంగ్లమున హాస్య పతనము గావించిరి. కన్యా శుక్రమునందలి కొన్ని రంగములు చక్కగా ప్రదర్శించబడినవి. పిమ్మట ఆధ్యక్షులు సార్యభామునకు విజయము మంగోళము స్వర్ణపతకమును నడిపిరి. బాపట్లరు ఉన్నవ లక్ష్మీ నారాయణగారు మిత్రసూమికి స్వస్తి నభివేదించుచు ఆంధ్రుల లక్షార్థ గౌరవముగూర్చి విభులముగ నడిపిరి. ఆంధ్రుల శాకానిర్మాణ సమద్రుగన వలసరాష్ట్ర స్థాపమున లక్షాది లక్షల పలు నిదర్శనములు కలసి హెచ్చరించి శేషాభివృద్ధి వారు శ్రద్ధ బూసవలెనని హెచ్చరించి.

శేషారామేశం పంతులుగారు స్నాతకముల స్వాగత మొనరించు ఆంధ్ర రాష్ట్రాభివృద్ధి ఆంధ్ర జాతీయతాభిమానమును మొదలెత్తినయి జాతీయత మెంపొందుటకు ప్రాచీన చరిత్ర యభివృద్ధిని ప్రాచీన వైభవమును మన కనులకు గోచరింప జేయు శిలా విగ్రహాది స్మారక చిహ్నము తిలక జేయులందున మనదేశమున శేషకుటుంబలన ప్రాచీన చరిత్రను నిర్ధారణచేయు పలు లేకుండ నియు ఇటీవల పరిశోధకులు శ్రమ చేసి తాత్వ శాస్త్రముల వెలికియుచు కొంత ఆధారము కలిగిన దనియు ఇట్లు పూర్వచరిత్ర నభివృద్ధి మొందించి జాతీయతను మెంపొందించుట స్నాతక కర్తవ్యమనియు నుడిపిరి. అందులకు స్నాతకములకును ఎల్లెవెన్ల ప్రథములుగాను వంతులను నొనరించుచు నుపన్యసించిరి. ఆపల పరీక్షల ప్రహసనము చాలసీతీభోధకముగ ప్రదర్శించబడినది. తొందు ప్రదర్శనములును గూడ సభ్యుల హృదయ భరితుల

గావించినవి. అందు వరకు ప్రహసనము మిక్కిలిగ ప్రశంసించబడినది. ప్రదర్శనకు లంబమున శ్రేష్ఠతముగ పనిచేసి యుండుటచే ఇం దొకరిని ప్రత్యేకముగ నిరూపించుట సాధ్యము గాదు.

ఆధ్యక్షు లంత్రోపకారమున విద్యార్థులకు విభిన్నముఖ్యముగ నుండవలెనని మెట్కొ వక్కాణించిరి. వెనుకటి వి. సి. ఎస్. ఉద్యోగులకు గల ఓపికయు గ్రహణశక్తియు జ్ఞాపకశక్తియు దీక్షయు నిష్పటివారియందు లోపముగ నున్నవని ఖండితముగ తమ అనుభవములను నే నుడువగలచునది. దేశ మభివృద్ధి మొందుటకు పరిశ్రమలే ముఖ్యము. పరిశ్రమ లభివృద్ధి మొందిన గాని మనదగ్గరము తొలగదు. వేలకొలది విద్యమున క్యయంపరచి పట్టుములనుబడసి మన యువకుల లేమియును గడింప జాలకున్నారు. అన్ని వృత్తులందును గూడ బససమర్థము మొదలెట్టదాయములేక విద్యార్థులగు యువకులు దారిద్ర్యమునకు కనులై తమ కుటుంబములను గూడ శ్రమ మెట్టవలసి వచ్చుచున్నది. యువకులు గతాను గతముగ ప్రభుత్వోద్యోగముల కొరకును వృత్తుల కొరకును ప్రాకులాడెదరేగాని పరిశ్రమలకు తమ దృష్టిని మరలించకున్నారు. ఈ యుద్యోగములకు గాను బ్రాహ్మణులకును బ్రాహ్మణేతరులకును నేను కలహములు మొదలైనవి. బ్రాహ్మణులు తమ కేమా హానిచేయుచున్నారని బ్రాహ్మణేతరులు వాదని నిందించుట కారామమియును లేదు. జన సంఖ్యలలో భూస్వాములలో భూనికులలో జమీందారులలో సంస్థానాధిపతులలో వర్తకులలో జేయల సంపన్నత కవకాశము కలిగించు నన్ని స్థానములలో బ్రాహ్మణేతరులు బ్రాహ్మణులకంటె సహస్రాంత మధికముగ నున్నారు. బ్రాహ్మణులలో జమీందారులును కోటికొలది గొప్ప గొప్ప భూస్వాములను గొప్ప వ్యాపారముచేయు వారును మిక్కిలి తక్కువగానున్నారు. అట్టివో అధికసంఖ్యాకులకు బ్రాహ్మణేతర సంపన్నులు ఇతరులకు బ్రాహ్మణేతరులకు తోడ్పడి వారిభివృద్ధి మొందించుట కెవరభ్యంతరము కలిగించిరి. నిజస్థితి యిట్లుండ బ్రాహ్మణుల చేతిలో నెట్టి అధికారములను లేకుండ ఉద్యోగముల నిర్వహణ ప్రభుత్వమువారి యుండ సంపన్నులందరును తమవారే మొయుండ నిష్కారణముగ బ్రాహ్మణులను నిందించి మనలో మనము వైషమ్యములు మెంచుకొని దేశాభివృద్ధియును గలిగించుట సముచితముగాదు. ఇది వరకు ఆంధ్ర దేశమున బ్రాహ్మణులును బ్రాహ్మణేతరులును ఏటి పారపాపెములును లేకుం జే సోదరభావముతో మెలగుచుండిరి. ఇక మిక్కిలి గూడ నల్ల మెలంగగోరదను. చెన్నపురిలో విశ్వవిద్యాలయమునుబట్టి నీచట నీస్తూతకాతిభవము జరుపబడవలసియోస్తుంది. చెన్నపురిలో నీసంఘము శేషరచియు ఆంధ్ర పత్రికను నెలకొల్పి కృషిప్రయోగములనై లోకమున విజ్ఞానమును జ్యాగింపజేసియు మనకు మహోపకార మొనరించుచున్న కాశీనాథునినాగేశ్వరరావుగారు మన కృతజ్ఞతకు పాత్రులు. బందరుజాతీయకళాశాలవారు జాతీయవిధానమున దేశసేవచేయుచున్నారు. ఆంధ్రులందరు నీ కళాశాల నభివృద్ధి నొందింపగడంగవలెను. ఆకళాశాల పరిశ్రామికాభివృద్ధికి పనిచేయుచున్నది. అది ఆధ్యక్షులు నడిపిరి.

పిమ్మట పురాణం నాగభూషణంపంతులుగారు కొంత వడి ముచ్చటించిరి. ఉన్నవ లక్ష్మీ నారాయణగారు నుడివినీతిని ఆంధ్రదేశమున స్వాధ్యత్యాగము కొరతగా నుండుట సభ్యమే యైనను చాలమంల స్వాధ్యత్యాగ లిపుడు మనకు గోచరించుచున్నారు. ఆంధ్ర జాతీయకళాశాలవారు కా. నాగేశ్వరరావుపంతులుగారును నిదర్శనప్రాయముగా నున్నారు. వారి మాగ్గును సమసరించి మన యువకులు దేశసేవగడంగవలెను. మరియు ఆధ్యక్షులు పరిశ్రమావశ్యకతను నిరూపించుట కట్లు నుడిపిరి గాని మిమ్ముకు నిరుత్సాహపరుడుటకు కాదనిరి.

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల కొరకు దీపావళికి చెన్నపురిలో చందాలను కనులుచేసిన వారి కందరికిని వందనముల నొనరించుచు కోపల్లివాసుమంతరావు ఎం. పి. వి. ఎల్ గారును దాక్తురు పట్టాభి సీతారామయ్యగారును వ్రాసిన లేఖలను నాగేశ్వర రావు గారు చదివెరి. పిమ్మట వందేమాతరం ఆంధ్ర మాతేశ్వరస్వామియనకు విజయముగా గాక మున్నగు శుభధ్యానములు చెల్లంగు చుండ రాత్రి 11-30 గంటలకు సభ ముగిసినది.

హిందూ దేశ క్రభత్వ సంస్కరణములు.

పంజాబు యూరోపియను సంఘము.
పంజాబు కాసనసభయందలి యురువురు అనధికారపు యూరోపియనుసభ్యులు, మా. జె. కర్రీ. ఇ. డబ్లియు. పార్సీరు గారు హిందూదేశమునందలి ప్రభుత్వ సంస్కరణములను గూర్చి పలువిధములగు సూచనలజేసిరి. (1) ప్రతినిధుల సంఖ్య నభివృద్ధి జేయవలసినదనియు (2) పార్లమెంటు అధికారములను విశేషముగ హిందూదేశమున కొనగవలసినదనియు వారు పార్లమెంటువారిని ప్రార్థించుచున్నారు. ఇంక వారు నూవించు సంస్కరణములు ఉత్తరరాష్ట్రముల రాజధానులు గజేసి వాటికి గవర్నరుల నియమింపదగును. వాటికి కార్య నిర్వాహక సభ లుండవలయు. అందు భారతీయులు నూటికి 50 వంతుల చొప్పున నియమింపబడవలయును. అది శేవలము సలహాసంఘములకు నుండవలయును. వివిధజాతీయలకు తగిన ప్రాతినిధ్య మొనగబడునట్లు కాసనసభ ఆర్డెంట్ వలయును. ఉత్తరహిందూ సాసనునందలి రాష్ట్రాభివృద్ధి పునర్విమర్శించు బడవలయును. అందలి వివిధరాష్ట్రముల లెండు రాజధానులుగ భాగించి వాటికి గవర్నరులను, కార్యనిర్వాహక సభలను నియమింపవలయును. ఒకటి సంయుక్తరాష్ట్రములతో చుట్టుప్రక్కల నుండు చిన్న రాష్ట్రముల గలుపుట కలనను ఇంకొకటి పంజాబు సింధు మరి కొన్ని చిన్న రాష్ట్రముల గలుపుట వలన ను ప్రత్యేక రాజధానులకు విభజింపబడవలయును. ఈ గవర్నరు లింగ్లండుదేశమున చక్రవర్తిగారిచే నియమింపబడవలయును. వారి కార్యనిర్వాహక సంఘములందు నూటికి 50 గుణ భారతీయ నియమి (నియోజకులు కాదు) సభ్యు లుండవలయును. ఆవియు సలహాసంఘములుగ నుండవలయును. దొరతనపు టధికారి (గవర్నరునుట) సభాభిప్రాయమును వ్రోసేవయ్యుచును. అతావన సభలలో ఈ క్రిందివారికి పరిపూర్ణ ప్రాతినిధ్య మొనగబడును. ఛేంబరు ఆఫ్ కామర్సు ప్రోట్ర ట్రిబ్యులు; వివిధవర్తక సంఘములు, విశ్వవిద్యాలయములు, వివిధజాతులు (చిన్నవైనను గూడ); నిమ్న జాతులు మొదలగు జాతుల ప్రతినిధుల ఆశ సరమున్న దొరతనము వారే నియమింపదగును. రాష్ట్రీయ దొరతనములకు వీలయినంత స్వేచ్ఛ నొసగవలయును! సామ్రాజ్యసంబంధము లగు అంశములలో మాత్రము తమకు వీలయు అధికారములను హిందూదేశ దొరతనమువారు యంచు కొనవలయును. ఆయుధశాసన మత్యంత అవసరము గావున దాని నింతజేగము తొలగింపకూడదని వారి అభిప్రాయము.

ఆంధ్ర గ్రంథనామావళి:— రాజమహేంద్రవరమునందలి శ్రీ సర్వజన పుస్తకభాండాగారమువారు (The Peoples' Library) ఈ నామావళిని మిక్కిలి సౌమధ్యముతో సిద్ధముజేసినారు. ఇంగులకు వారు తీసికొనిన శ్రద్ధ అప్రతిమానమై యున్నది. గ్రంథభాండాగారమున గల 6000 గ్రంథములును చదువరుల కత్యంతమూలమగు వివిధవిభాగముల క్రింద నమూనాచేయబడి యున్నవి. నేటిదనుక ప్రకటితములయియుండు ఆంధ్ర గ్రంథములే కాక ఆంధ్రవాఙ్మయమునకు పయోగకారకములగు సంస్కృత గ్రంథములును ఆంగ్ల గ్రంథములును ఈ నామావళియందు కానవచ్చుచున్నవి. గ్రంథభాండాగారాధికారులు చేసిన విభాగములు గ్రంథకర్తలను విమర్శకులను వ్యాఖ్యాతలను ప్రకాశకులను కులభరితిని తెలిసికొనుట కమితమన్నవి. ఒక్క ఆంధ్రవాఙ్మయతలవిషయమున మాత్రమంత సంపూర్ణ వైద్యము కానరాదు. వైషమ్యమునకు వ్యాఖ్యవ్రాసిన బ్రహ్మశ్రీ వేదము వెంకటరామశాస్త్రిలవారి పేరు ఆధుటయిన కానరావచ్చును. పునర్ముద్రణము చేయునప్పుడు భాండాగారాధికారులు ఈవిషయమును జ్ఞాపకమును కొందురని నమ్మవలసియున్నది. తక్కువల విషయములలో నీ నామావళి ఆంధ్ర గ్రంథప్రపంచమునకుండెనొప్పకొరతనమిచ్చుచున్నదనుటకు సందేహములేదు. ప్రజోపయోగార్థముగా నీ నామావళి ముద్దులొలుకు, రీతిని ప్రకటితముయి యున్నది. తలయువారలకు ౧౨ అణాలకు పంపవలెను. ఇట్టి ప్రకటనను తలచెట్టి స్వకార్యసాధనముతోగూడ వాఙ్మయ కార్యసాధనంబును కావించియుండు సర్వజన పుస్తకభాండాగారమువారు ప్రశంసార్హులు.

స్థానిక వార్తలు

జనగణాభివృద్ధి సమాచారములు

80-11-17 మ్యాజియము తియేటరులో ఆస్పత్రినాక సహాయము పొందే వాకన్ సర్దు ప్రదర్శనము. సా.గం 6-15.

1-12-17 ఆస్పత్రినాక సహాయము నెండు ఆంధ్రా నర్తకా గార్లను పా. గం 4.

డాటన్ కళాశాల, కళాశాల ప్రాంత విద్యార్థులకు విద్యాసంబంధము ఏర్పాటులు జరుగుచున్నది. ఈయేర్పాటులకును జూనియరు కళాశాల విద్యార్థులు కళాశాల ప్రధానాధికారులకు తెలియజేయబడినది.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మసమాజము:— కేపు (25-11-17) సాయంకాలము 6 గంటలకు ఉపాసనా సందర్భమున (97 అక్షాంశము) వాచ్. వాలక్విరావు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు ప్రాధికారములను సమర్పించుచు.

సరస్వతీవినియోగ సభ:—ఈ సభవారు బాదరు గారియ కళాశాలయొక్క సహాయకమైన వాచ్ మంగళ వారమునాడు సాయంకాలము 5-50 గంటలకు బర్లార కృష్ణమా చార్యుల వారిచే రచియింపబడిన ప్రహ్లాద నాటకమును విజ్ఞో రియా పురవందరమున ప్రదర్శించుచు.

ఆదివెలమ శ్రీ యభినవర్షి సమాజము:— ఈ సంఘము పట్టుములను బడసిన ఆదివెలమశాలి విద్యార్థులకు వై సంఘమువారు రేపటిదినము (25-11-17) వగలు 11 గంటలకు ఎన్నుగు గంగిరెడ్డిపేటలో నెం 4 రు గృహమును విం దొసగెదరు.

నిమ్మచాతుర్ధారక సంఘము:—సంఘమువారి యాజమాన్యము క్రింద ఈ నెల 25-వ తేదీ ఆదివారమునాడు ఉదయము 8 గంటలకు చాకలిపేట చెల్లెల్ గంఘంపందర మున స్వామి బ్రహ్మశంక భావము గార్లు 'విద్యుత్' గూర్చి యుపదేశించెదరు.

శ్రీ పళని యాన్డవర్ అన్నదాన సమా జము:—ఈ నెల 26-వ తేదీ సోమవారము నాడు నాటు పిల్లారి కోవెల పిల్లారి. బి. శ్రీనివాస మొదలియారు రాజా మరముల్ వై సంఘమువారు బీదలకు అన్నదానము నొస గెదరు.

నేషనల్ ఎడ్యుకేషన్ సంఘము, చెన్నపురి:— సంఘసభ్యులలో నీ సంవత్సరము పట్టుములను బడసినవారికి సంఘమువారు నేటి వధ్యాహ్నము 4 1/2 గంటలకు పాస్కు టపును నాయనప్పనాయకపిల్ల నెం 111 రు గృహమును విం దొసగెదరు.

భాయాపటమును బహిరంగపరుచుట:—డిశం బరు నెల 24-వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు వైట్టుమె మోరెయా హాలులో కార్టూరతిగారు కీర్తిశేఖరుల బుషం పెంపుగారి భాయాపటమును బహిరంగ పఱచెదరు. సర్ ఆలె గ్గాండరు కార్టూరగారు సభాధ్యక్షులు వహించెదరు.

వై. ఎం. సి. ఏ. పురుషుల సమావేశము:— రేపటిదినమున (25-11-17) సాయంకాలము 4 గంటలకు వై. ఎం. సి. ఏ. మండరమున డేనియలుస్వామిదాసుగారు హిందూ జ్ఞానములోని పల్లెటి గ్రామములు వాటి యజనములు అను విషయమునుగూర్చి ఉపదేశించెదరు.

ఉపన్యాసము:—సామలూరుపేట ప్రాగెసివ్ యూనియను పాఠశాలలో టి. అన్నామల మొదలియారు మందరమున రేపటిదినము ఉదయము 8 గంటలకు మహామహో పాధ్యాయ ఎం. లక్ష్మణమూరిగారు ఆధ్యాత్మిక రామాయణము నందలి 24-వ కథకు ఉపన్యాసము జెప్పెదరు.

మహమ్మదీయులు స్వరాజ్యము:—నీరియూ రి మసీదులో ఈ నెల 12-వ తేదీ సాయంకాలము 7 గంటలకు టి. ఎం. మహమ్మదు యూసఫుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద మహా మ్మదీయులు సమావేశమైరి. హిందూజాతిములో ప్రస్తుతము స్వరాజ్యవనరు లేదనియు, బ్రిటిషువారి పరిపాలనముతో మ హమ్మదీయులందరను తృప్తిపెంచుచున్నారని తీర్మానించిరి.

లకవ గ్రంథాలయము:—రామపురాము గ్రంథాలయము గోమండురాజులు అను నతడు గత 20 వ తేదీన తనతో కొంతసామనును చార్జి చెల్లించబడంద తీసుకొని వచ్చినందున అతనిని రైలుచే పోలీసువారు పట్టుకొని కేసుచేసిరి. రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటుగారు కేసును విచారణచేసి వర్తమాని 15 రూపాలు జాబ్బావాను విధించిరి.

దక్షిణ హిందూదేశ ఉపాధ్యాయుల సంఘ ము:—కుంభకోణము కళాశాల ప్రధానాధికారులు సాట్ దామగారు తిరుతిక్కేణి కలెజు హాలులో నేటి సాయంకాలము 5-15 ని.లకు 'విశ్వవిద్యాలయపు చదువులకు నెకండరీ పాఠశాలలో జేయబడు సన్నాహములు' అను విష యమును గూర్చి ఉపదేశించెదరు. వ్యాయమాత్రి టి. వి. శే వగిరి ఆధ్యక్షుగారు సభాధ్యక్షులువహించురు.

రాజధానికళాశాల గణితశాస్త్రసంఘము:— సంఘసభ్యులు యీ నెల 26 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు కళాశాల మందరమున సమావేశ ముచున్నరు. దివాన్ బహద్దూరు ఆర్. రామచంద్రారావుగారు సభాధి ష్యక్షులు వహించురు. కె. బి. మాధవగారు 'రామాయణము గారి శ్రమలవలన కలిగిన లాభములకు, గూర్చి ముచ్చటించెదరు.

లమ్ దాబాగ్ విందు:—అమ్ దాబాగ్ హాస్టలు వారు ఈ సంవత్సరము పట్టుములను బడసిన మహమ్మదీయ విద్యార్థులకు నిన్నటిరాత్రి ఒకవిందును చేసిరి. మహబు ద్దీన్ బి. ఏ. గారు విద్యార్థులకు స్వాగతముచ్చుచు ఉపదేశించిరి. మహబూబ్ ఆలీలైగ్, బి. ఏ., మహమ్మదు ఘాజు, బి. ఏ. అబ్బస్, సహార్, బి. ఏ., గార్లు తగిరితిని ప్రత్యక్షతరుల నొసగిరి.

దేశీయ ప్రాధాన్య సమాజము:—ఈ నెల 25-వ తే దీ ఆదివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు నెరంబూరులో రాధావాచారయ్యుల పిల్ల, 15 కం భవమున ఒక ప్రార్థనసభ జరుపను. చి. కృష్ణమూర్తిరావుగారు లెనంగున ప్రార్థన గల్గెదరు. టి. కె. శ్రీనివాసయ్యగారు ద్రాడ. భాషయందు "నేనానానిదుండు" అను నొక భక్తిపద్యమును గూర్చి యుపదేశించెదరు.

భారతీయ క్రైస్తవసంఘము:—ఈ సంవత్సరము క్రొత్త పట్టుములను బడసిన భారతీయ క్రైస్తవవిద్యార్థులకు వై సంఘమువారు నిన్నటిసాయంకాలమున నొకవిందునుచేసిరి ఫలాహారములు సభ్యులకు పంచివెట్టబడిన పిమ్మట పఠకములు ఇ:ద్రాజులము సంగీతము మొదలగునవి జరుపబడినవి. ఎన్. బాలింగము సత్యగారు స్వాగతోపన్యాసమును చదివిరి. కె. బాన్ దాక్తరు జె. ఆర్. ఇసాక్ గార్లు ప్రత్యక్షతరులమిచ్చిరి. సంఘాధ్యక్షులు బి. ఎన్. జ్ఞానప్రకాశముగారు విద్యార్థుల జయమున గూర్చి ముచ్చటించిరి.

దక్షిణ హిందూదేశ ఇస్లామియా లీగు:— చెన్నపురిలోని మహమ్మదీయ నాయకులందరను గత గురు వారము సాయంకాలము ముత్యాలపేట అంజుమాన్ భవన మునం దొక సభను జరిపిరి పిఫాఉల్ ముల్క్ జైనులా ఉద్దీ ను సాహెబు బహద్దూరు, బి. ఏ., గారు సభాధ్యక్షులు వహించిరి. దక్షిణ హిందూదేశమందలి మహమ్మదీయుల వాంఛలను దొరతనమువారికి తెలియపరచి వాటినిగూర్చి తగిన శ్రద్ధ వహించుటకు దక్షిణఇండియా ఇస్లామియా లీ గను పేట నొక క్రొత్త రాజకీయసంఘము నేర్పరుచుటకు తీర్మా నింపబడినది. 30 మంది సభ్యులు గల కాన్వెన్షన్ సభను ఏర్పరపబడినది. పిఫాఉల్ ముల్క్ గారు కాన్వెన్షన్ నిర్వాహకసంఘాధ్యక్షులుగ నున్నారు.

వాన్ కోల్పరము:—చింతాడిపేటలోని రావుసా హెబు కలవల కణ్ణుశ్రేష్ఠిగారి బాలికా పాఠశాల వాన్ కోల్పరము నిన్నటి దినమున పద్మవ్యక్త కళాశాలచంద్రి మున వ్యాయమాత్రి టి. వి. శేవగిరి ఆధ్యక్షు గారి ఆధ్యక్షత ముక్రింద జయప్రదముగ జరుపబడినది. చాలచంద్రి గొప్ప వారును కొద్దివారును సభను ఆలంకరించిరి. మమ్మి, మేల్లు, డ్రెస్సు, నాటకాంక ప్రదర్శనములు మొదలుగునవి జరుపబడి నవి. పిచ్చిట నందర్నూ రిపోర్టులు జరుపబడినవి. శేవగిరి ఆధ్యక్షు గారు బహుమతులను పంచివెట్టిరి. బాలికలకు శాస్త్రము పాఠశాధ్యక్షులు ముల్క్ కిషింగు మొదలగు విషయములు నేర్పబడవలయునని సభాధ్యక్షులు చెప్పిరి. రావుసాహెబు కణ్ణుశ్రేష్ఠిగారు సభాధ్యక్షునికి నందనము లాదరించిరి.

కొల్లేరు ప్రాంతమునందలి రైతుల విజ్ఞప్తి

కొల్లేరుసరస్సుకు పరిసరమువచ్చు భూములనుసాగుచేయు రైతులరుస్థితిని పరికించుట కాప్రాంతమునకు విచ్చేయవలెనని కొల్లేరురైతులసంఘమున కధ్యక్షులగుమోతే గంగరాజుజమీం దారుగారు(ఏలూరు)కృష్ణాజిల్లాకలెక్టరు కాంటెలుగారినిగోరగా కలెక్టరుగారు ఈనెల 20వతేదీన ఆప్రాంతమును పరికింపవచ్చి రి. కలెక్టరుగారితో కృష్ణాతూర్పుడెల్లా ఎక్జిక్యూటివు ఇంజనీరు క్లిప్రు, సైమలుడ్మాట్రి ఇంజనీరు కాంటెలు గారును, ఇద్దరు సుబ్డివిజనలు ఆఫీసులను తాసిల్దారు రామకృష్ణరాజు గారు ను ఏలూరుతాలూకా ప్రతనిధులు దగ్గరాల డెవలూజు, వెం కకవ్య, మాగంటిసేతయ్య, కోడెగోపాలము, కంచెననాగభూ మణగార్లును, భీమవరంతాలూకా ప్రతనిధులు కాళ్లకూరి నర సింహం; దాట్ల వేంకటేశరాజు; పులవర్తి లక్ష్మణస్వామి; మట్టుల్లా మహబూబులుగార్లును కైకలూరు తాలూకా ప్రతి నిధులు పడిపాటి వేంకటచలపతి; పాండ్రంగి క్రిష్ణంక రావు; గుడిపాటి ఆచిసారాముని; బందా గోపాలకృష్ణయ్య గార్లును మరి పెత్తుమంది రైతులును గూడ నుండిరి. కలెక్టరు గారు కొందరియొద్దనుండి కొత్తాడవరకును ఉప్పుచేరును లెజి భివేసిరి. 21 వ తేదీన పేరంటాంకమును కాలువను చూచిరి. అటునుండి కొల్లేటికోటకు చేరిరి. అచట 300 మంది రయతు న చేరిరి. కొల్లేటి మురుగుకాలువలను గూర్చియు బురద నేల ల గూర్చియు సరియైన ఆధారములతోను లెక్కలతోను కల యిప్పుందులను గుడిపాటి వేంకటచలపతిగారు వివరముగా చెప్పిరి. శిస్తు ముజరాలవలన దొరతనమువారికి మూడు లక్ష లును పంటలు పోవుటవలన రైతులకు 30 లక్షలును గత మూడు వత్సరములలోను నష్టము కలిగినది. ఈ సంవత్సరము గూడ చేలు మునిగి పోయినవి రైతులలో 100 కి 98 మంది దివాలాతిపిరి. పశువులకు మేతలేదు. వ్యవ సాయపు వ్యయములకు డబ్బులేదు. అని నడిచిరి. చెంద్రయ్య కాలువను కడటికోడు మీదుగా నమ్మదములోనికి కలుపుట కును పోతేరాజు కాలువనుగూడ ఉప్పుచేరులోనికి గాకుండ సమ్మదములోనికే కలుపుటకును ఉప్పుచేరును పెట్టు చేయు టకును వంకలు మార్చివేయుటకును బుడమేరును ఆనకట్టకు దిగువను కృష్ణానదిలో కలుపుటకునుమాడవలను ఎక్జిక్యూటివు ఇంజనీరుగారు తెలిపిరి. కాలువలకు మరాయుటకునుకరమునకు రు 2 ల చొప్పున నిచ్చెదమని వేంకటచలపతిగారు చేసిన నూ చన అంగీకరింపబడినది. మోతే గంగరాజుగారు కృతజ్ఞతను తెల్పిరి. పడిపోయిన ఇండ్లను పాండ్రంగి క్రియంబక రావు గారు కలెక్టరుగారికి చూపిరి. 22 వ తేదీన కైకలూరులో ప్రయాణికుల బంగాళాయొద్ద 1800 మంది రైతులు చేరిరి. మధ్యాహ్నము 2 మొదలు 6 వరకును రైతులకును ఉద్యోగులకును ఆలోచనలు జరిగివి. ఏప్రిలునెల 15 వ తేదీ వరకును రెండవ పంటకు నీటినియ్యవలెనని రైతులుకోరిరి. మార్చి 15 వ తేదీ వరకు నిచ్చెదమని అధికారులనిరి. అట్టిచ్చిన పంటలకు నష్టమును ననియు మార్చి 30 వ తేదీకి నీటియిచ్చుం దికలుగుననియు రైతులు భయపడుచున్నారు. కయికలూరు తాలూకాలో టపాకచేరిలు, పాఠశాలలు, కోడ్లు, వంతెనలు ఏమియును సరిగాలేవు. 4 ఏండ్లనుండి వరదులవలన రైతులకు చాలనష్టములు కలిగినవి. హెచ్చుగా బదుల్లను ముజరాలను యిప్పించవలె నని రైతులుకోరిరి. కలెక్టరుగారు సానధానము గా సానుభూతితో నాలకించిరి. క్రియంబక రావుగారును డేవ క్రాజుగారును రైతుల యిప్పుందులను కలెక్టరుగారికి విడిచి చెప్పిరి. మోతే గంగరాజుగారు రుద్యోగులకు వందనములను తెలిపిరి. గంగరాజుగారి వదాన్యతనుగూర్చి కాళ్లకూరి నరసిం హంగారు ప్రశంసించిరి. వారు బీదలకు చేసిన యావకారము నుగ్గడించిరి. పులవర్తి లక్ష్మణస్వామి (ఆకిపేరు;) బుదాక్రి క్షేం; కొమ్మ నూరయ్యగార్లు మున్నగు ధార్మికసంఘము వానికి వందనములను తెలిపిరి. (తరింతాడ)

కనరా విద్యార్థులు:—చెన్నపురిలోని కనరావిద్యార్థు లందఱును ఈ సంవత్సరము పట్టుములనుబడసిన కనరా విద్యార్థులకు నేటి సాయంకాలము 5 గంటలకు వై. ఎం. సి. ఏ. మందరమున విందొసగ నిచ్చియించిరి.

లాకారీశి వర్గం:—ఈ ఉత్సవపుట యీ నెల 26 వ తేదీ సోమవారము మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు ఎన్. వి. ఏ. వైదానములలో ప్రారంభింపబడును. మొత్తంపం దె మునకు అన్ని కళాశాలల విద్యార్థులను దక్షిణాదులను పంప వచ్చును. ప్రాంతవిద్యార్థులపందె మొకటిగూడ గలను. గిల్ మక్ సలిగారు బహుమతులను పంచివెట్టెదరు. డిశంబరు 7 వ తేదీన జరుపబడుటకు నిశ్చయింపబడిన వర్ధంతియహో రము ఆ నెల 11 వ తేదీన జరుపబడును.

ఆంధ్ర పత్రిక

1917 సం॥ నవంబరునెల 24-వ తేది

శనివారము

* హిందూదేశము
వాంఛించునదెద్ది?

II

ఈ విషయమై వ్రాసిన ప్రథమవ్యాసమున, హిందూదేశ రాజకీయాభివృద్ధి విషయమై, ఆంగ్ల రాజ్యాంగవేత్తల నేకులు స్వపరిపాలనాశయము గూర్చి సానుభూతి జూపి రని చెలిపియుంటిమి. విక్టోరియా రాణిగారి ప్రకటనమునే, ఎడ్వర్డు చక్రవర్తియు, జార్జి చక్రవర్తియు స్థిరీకరించిరి. ప్రకటనములందు గాని, వాగ్దానములందుగాని ఎట్టి లోపమునెంచ విలులేదు. వాటిని అమలులో బెట్టుటకు మాత్రము అధికారవర్గమువారు మొదటినుండియు విముఖులుగనే యుండిరి. హిందూదేశీయుల కోర్కెలు కొనసాగకుండుటకు ప్రథమమున అడ్డుపడినది లిట్టను ప్రభువని చెప్పవచ్చును. హిందూదేశమున ఆంగ్లేయవిద్య ప్రవేశపెట్టి బడినది మొదలు, నూతనాశయములు పొడగట్టజొచ్చెను. ఆంగ్లేయులకును భారతీయులకును అగ్రత దప్పవేరు విభేదములు పాటించబడగూడదని, చార్టరు చట్టము వెల్లడించెను. కాని ఇండియను సివిల్ సర్వీసు పరీక్ష నిచ్చు సమయమున, భారతీయులకు 19 మొదలు 21 సంవత్సరముల వయస్సు కన్న నెక్కుడు వయస్సుండ గూడదను నియమము తీవ్రవిభేదముల కల్పించెను. ఆంగ్లదేశమున కంత పిన్నవయస్సున భారతీయులు వెడలి పోతుల నిచ్చుట దుస్సాధ్యమైన కార్యము. ఈ సూత్రము హైందవు లున్నతోద్యోగముల బడయకుండుటకు ప్రధానముగ ఆటంకమై పరగెను. లిట్టను ప్రభువుగారు రహస్యముగ ఆంగ్ల ప్రభుత్వము వారికి వ్రాయుచూ “భారతీయులను నిషేధించెదమా, లేక వారిని మోసగించెదమాయను సమస్యలు మనల నెదుర్కొనినవి. ఈ రెంటిలో కఠటయుక్తముగ వర్తనము నవలంబించితిమి. రహస్యముగా వ్రాయుచున్నాను గావున, నిర్భయముగ నీక్రింది విషయములను చెలుపుచున్నాను. ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారును, హిందూదేశ ప్రభుత్వము వారును తాము చేసిన వాగ్దానములకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించి రను నిందారోపణమునకు నింతవరకు తగిన సమాధాన మొసగబడలేదనినాకు గాన్పించు చున్నది.” ఈ విషయమై ప్రభువుల సభలో 1869 వ సంవత్సరమున నుపవ్యసించుచూ, ఆర్చిలు ద్యూకుగారు “దేశీయులకు ప్రభుత్వోన్నతోద్యోగము లొసగుటలో, మన విధిని నెరవేర్చలేదనియు, మన వాగ్దానములను చెల్లించలేదనియు నే నుడుపుచున్నా” నని స్పష్టముగ బలికిరి.

విక్టోరియా రాణిగారి ప్రకటన మీతిరున భంగపరుపబడినది. ఇందుకే ప్రజల సంతృప్తులయి యుండగా లిట్టను ప్రభువు నిర్బంధ విధానముల నవలంబించ బ్రారంభించెను. ప్రథమమున దేశీయ పత్రికలపై దాడివెడలి దేశీయ పత్రికాశాసనమును నిర్మించెను. లాంకుమైరు ప్రజలత్పత్తికొరకై

* ప్రథమవ్యాసము ఈ నెల 16 వ తేది పత్రికయందు గనవచ్చును.

వత్సములపై విధింపబడుచున్న పన్నుల దీసివైచెను. ఇట్టి కార్యములచే, భారతీయులలో కలవర ముత్తయించెను. స్వాతంత్ర్యము స్వపరిపాలనముల గూర్చి ప్రజలు యోచింపబడగిరి. క్షిప్రలో మేలను సామ్యమున, నిర్బంధావలంబనముచే నూతన రాజకీయవికాసమొకటి ప్రజలలో నుద్భవించెను. అటుపిమ్మట హిందూదేశమును పరిపాలించిన రిప్పను ప్రభువుగారి కాలమున, దేశీయ పత్రికాశాసనము రద్దు గావించబడెను. స్థానికస్వపరిపాలనా విధానము ప్రవేశపెట్టబడెను. స్వపరిపాలనమును దేశమున జొప్పించుటకు ప్రథమప్రయత్నము లారంభమయ్యెను. ఇంతటితో నాగక, యూరపియనులకును భారతీయులకును క్రిమియల్ చట్టము లొక్కతీరున నేయుండునటుల ఇల్ బిల్లుబిల్లు నొకదానిని శాసనముగ జేయ రిషను ప్రభువు ప్రయత్నించగ, న్యాయసమ్యక్తముగ నీశాసనమునకు, ఆంగ్లేహైందవులు తోకద్రొక్కిన త్రాచులవలెలేచి, తీవ్రమగు ఆందోళనము బ్రారంభించిరి. కాని హిందూదేశపై నిట్టి యాదార్యము జూపబూనుటచే భారతీయులు రిషను ప్రభువుపై ప్రేమాతిశయము జూపిరి. అటుపిమ్మట డబ్లిను ప్రభువుకాలములో భారతీయులకును ఆంగ్లే హైందవులకును మనఃస్పర్ధ లతిశయించెను. భారతీయుల యభివృద్ధిని ఆంగ్లేహైందవులు కొనసాగినీయ రను నమృతము హైందవులలో క్రమముగ నతిశయించెను. ఈ సమయమున ఉదారపురుషుడగు ఆలెను ఆట్టేవియను హ్యూము అను సివిలియను యుద్వోగి, భారతీయులకు కార్యానుసరణమార్గముజూపెను. అంతట ప్రజాహితజీవనమును చక్కబరచి, స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనల నెలకొల్పుటకు దేశీయమహాజనసభ స్థాపింపబడెను. దేశీయమహాసభ హిందూదేశమున పార్లమెంటువలె బరిణమిల్లుటకు సభానిర్వాహకు లుద్దేశించిరి. సంయుక్తరాజ్యాంగ సముపేతముగ విధానమును పొందుట వారి యాశయమై యుండెను. లిట్టను ప్రభువు ప్రారంభించిన నిర్బంధ విధానము కర్జను ప్రభువు కాలమున పరిపక్వదశ జెందెను. రుమ్యా జపాను సంగ్రామమున పోట్ల ఆర్థరు జపానీయుల స్వాధీనమయినదని చెవిని బడినతోడనే, ప్రాచ్యఖండవాసుల ఆత్మశౌరవ ముద్దీపనము గాంచెను. స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనలు ప్రాచ్యదేశమున పెంపొందనేర వను పురాతన సిద్ధాంతమున కొక్కమారు భంగపాటబడెను. చీనాదేశ మాసమయమున నేనూతనసంచలనముజూపెను. పర్షియా, ఆఫ్ఘనిస్తానములలో గూడ ప్రభుత్వవిధానము నుదారవంతము గావించుటకు ప్రయత్నములు గొనసాగెను. ఈ ప్రబోధము భారతీయులను గూడ మేల్కొల్పెను. ఆ తరుణమున కర్జను ప్రభువు దేశపురోభివృద్ధి గొనసాగ కుండ నడ్డుదగిలెను. విక్టోరియా రాణిగారి ప్రకటనమునకు విపరీతార్థము గల్పించబడెను. ఉన్నత విద్యావ్యాపకమునకు ప్రతిబంధకములు కల్పించబడెను. పంగదేశ విభజనము తో అశాంతి ప్రజ్వరిల్లెను. పంగదేశ విభజనమును రద్దుగావించుటకై ప్రజలు జరిపిన ఆందోళన మంతయు నిరుపయోగమయ్యెను. ప్రజలలో జనించిన ఆశాభంగము నవశక్తిని విజృంభింప జేసెను. స్వల్పకోర్కెలపై ప్రజల యాశలు నిలువలేదు. ప్రజల కోర్కెలను ఫలించజేయ గలుగు తారక మంత్రముకొరకై, వారు పరితపించు చుండిరి. అట్టి తారకమంత్రమును భారతదేశ పితామహుడగు దాదాభాయి నారోజీగారు కలకత్తా దేశీయ మహాసభలో నుపదేశించిరి. “విషయము సంతను నొక్క పదములో నిమగ్నపచ్చును. అదియే స్వపరిపాలనము లేక స్వరాజ్యము. స్వరాజ్యము

నొసగుటకు తరుణ మేలేంచుటయే గాక, అది చిరకాలము క్రిందటనే గతించినది” యని కలకత్తా సభలో నారోజీగారు రుపదేశించిరి. నారోజీగారి యీ క్రింది వాక్యములను సువర్ణాక్షరములతో భారతీయులు తమ హృదయఫలకమున లిఖింపవచ్చును.

“స్వరాజ్యమే ముఖ్యబోధము. స్వరాజ్యమందే మన ఆశ, బలము, ఔన్నత్యము నిమిడియున్నవి. నేను జీవించు కొలదికాలములో నేమి సంప్రాప్తించునో చెప్పజాలను. కాని నా దేశము నెడలను సోదరుల యెడలను వాత్సల్యము జూపుట కీ క్రింది వాక్యముల జెప్పుచున్నాను. ఐకమత్యము గలిగి యుండుడు. నిరంతర కార్యదీక్ష వహించి స్వపరిపాలనమును సంపాదించుడు. ఇందుచే దారిద్ర్యము, కాటకము, అంటు జాడ్యము, మొదలగు బాధలచే నశించుచున్న లక్షలాది జనమును మీరు రక్షింపగలుగుదురు. హిందూదేశము మరియొక పరి ప్రపంచమునందలి నాగరిక రాష్ట్రములలో నర్హస్థానము నాక్రమింపగలుగును.”

నారోజీ మహర్షి యుపదేశించిన తారకమంత్రమునే భారతీయ లనుదినము పఠించుచున్నారు. వారి యుపదేశమును కార్యాచరణయందు బెట్టుటకు కృషి నలుపుచున్నారు. భారతీయుల కోర్కెయందు విపరీత మెద్దియు లేదు. విప్లవకరమగు సిద్ధాంతమందు గన్పట్టదు. రాజకీయాందోళనమునక్రమపరిణామమే జెందినది. హిందూయులు ఆందోళనమున క్రొత్తవీరిత ఎద్దియులేదు. విసెంటుగారియినను, గాంధీ తిలక్కుగార్లయినను ప్రజలలో పరిపక్వముజెందిన యున్న తాతయములనే బహిర్గతము జేయుచున్నారు. ఈ దేశభక్తుల హితము లాలించి, స్వపరిపాలనాసిద్ధికై దేశీయులు నిరంతర పరిశ్రమ గావించ బ్రార్థితులు.

మాంటాగూగారి నాటకము.

యుద్ధము మొదలు పెట్టింది. లోకమంతా స్వేచ్ఛ సంతోత్రం అనే మాటలతో గింగురెత్తింది. అప్పటి నుంచీ హిందూదేశం గూడ, స్వరాజ్య శబ్దంతో మోగిపోతూవున్నది. అధికారులకిది కర్ణకరోరమయింది. వెంటనే దండనలు, శిక్షలు ఆరంభించాయి. హిందూదేశంలో గడచింద ఎక్కువవుతుందని, మాంటాగూగారు, భయంలేదు, నేను స్వయంగావచ్చి మీరు చెప్పేసంగతులు వింటాను అని అభయము పంపారు. వెంటనే అంతాసర్దుమడిగింది. మాంటాగూగారు ఎప్పుడొస్తారా అని జనులు ఏనిమిపాని కానిమిషంఎదురుచూస్తున్నారు. మాంటాగూగారు వస్తే హిందూదేశానికి ఏం వరుగుతుందో అని, తెల్లవారు క్రిందు మీదై నారు. హిందూదేశంలో అడుగు బెట్టినయమని బెదిరించారు. వీరి బెదిరింపు సాగుతుండేమో అని ప్రజలు భయపడ్డారు. గవర్నరు వచ్చినప్పుడు చేసే వైభవంకంటే, గవర్నరు జనరులకు చేసే సుంబరం ఎక్కువ. అట్లాగే సర్వాధికారి అయిన మాంటాగూగారికి ఎంత వైభవం జేస్తారో అని ప్రజలంతా చిత్రంజూతామని కనిపెట్టుకున్నారు. ఒకదినం పేపర్లో మాంటాగూగారు దిగారని కనపడ్డది. మేళాలులేవు. బాండులులేవు. ఊరేగింపులేదు. చివరకు ఒక చిన్న రాజాకు మర్యాదజేసేటప్పుడు కాల్చేఫిరంగులు గూడఅప్పుడు కాల్చలేదు. ప్రజలలో వెంటనే అనుమానాలు కలిగాయి. ఇంత రహస్యం ఎందుకోసం? కొందరు మూర్ఖులు, ఆంగ్లేహైందవులు దొర్లననం చెయ్యకుండా వుండడానికి ఇట్లాజేసారని అన్నారు. ఇంకాకొందరు నవ్వువచ్చేవ్యాఖ్యానలుచేసారు. ఏది ఎట్లావున్నా, యీ

రహస్యం చిదంబర రహస్యం. ఢిల్లీకి మాంటాగూ గారు వెళ్లారు. విచారణ మొదలబెట్టారు. ప్రతి రాయబారమువారు రావటం. అందులో వక ఆయన విజ్ఞాపన మొదటినుంచి చివరదాకా చదవడం. గవర్నరు జనరలుగారు లేచి మీరు చెప్పింది ఆలోచిస్తానని చెప్పడం. అంతటితో వీరింటి ముఖం పట్టడం. రాయబారాలు ఇసుక పాతరలవలె బయలుదేరుతున్నాయి. ప్రతివాళ్లూ తమ యిష్టంవచ్చి నట్టుగా చెప్పడం సాగించారు. వీరు చెప్పేది ఎంతవరకు వీరికి తెలిసిందో, ఎవరు వెనుకకుడి వీరిచేత నాట్యమాడ్కిస్తున్నారో, కొంత చెప్పుకొనుపరీక్ష చేస్తే తెలుస్తుంది. అంతే కాని విచారించే సంఘమువారంతా, పెదవులు కదల్చక పోతే యీ విచారణంతా ఎందుకు? విజ్ఞాపన అన్నీ కట్టకట్టి ఇంగ్లండుకు బంపిస్తే, ఈ ఖర్చు అంతా లేకుండా బాయ్యేదే. రకరకాల కోరికలను కోరుచున్నారు. మొత్తంమీద విశేషం మంది కాంగ్రెసుపక్షంగానే వున్నారు. ఇందులో మహమ్మదీయులుకొందరుతమకన్నీచోట్లసగభాగం కావలెనని అడుగుతున్నారు. సిక్కులకు సభలలో ఆరోపంతు సభ్యులు కావాలట! పంజాబు భూస్వాములు అభివృద్ధి పక్షమే వున్నారు. బంగాళా వారు కాంగ్రెసును మించిపోయారు. మరి కొందరు తెల్లవారికి మనకు రాజీకావలె నంటున్నారు. చెప్పవట్టులోకి వస్తేనాగాని ఇంకాతమామాల కనకపద్మ.

మాంటాగూగారి నాటకం ఇంతచప్పుగా వుంటుందని ఎవ్వరికీ తెలియదు. ఇట్లా విచారణ జేస్తే ఏం లాభమా అని సందేహంతోస్తుంది. అయినా, అధికారులపనులు, మనబోటి సామాన్యులకు తెలియవు. కాబట్టి, వాటినిగూర్చి వ్రాయకుండా మనము పూరుకంటే వుత్తమం.

క్రికేటు లగు కౌకొండల సాంబశివరావు గారు. వీరు తూర్పు బంగాళమున గిరిధీయను గ్రామమున నిన్నటిదినమున మధ్యాహ్నము రెండుగంటలన్నరకు, దేహయాత్ర జాలించిరని దెలుపుట కెంతయు విచారమగుచున్నది. వీరు నవవిధాన బ్రాహ్మణసాసకులుగ నుండి, ఆంధ్రబ్రాహ్మణుండలియందు, భక్తిపారవశ్యమును బ్రవేశపెట్టిరి. బ్రహ్మనంద కేశవచంద్రసేనులన్న వారికి గాథ మగు సభిమానము. కలకత్తాలో నవివిధాన బ్రాహ్మణుండలిలో మతశిక్షబడసి, సిమ్లా అమెరికా ఖండమునకు బయనమై, అక్కడ మతవిద్య నభ్యసించిరి. ఆపైని జర్మనీదేశమునకు వెడలి, ఉపనిషత్తుల కఠించి వివిధమత సిద్ధాంతములను కఠిలంకువలయు నని, ప్రయత్నము జేసిరి. కాని సంగ్రామము ప్రారంభించుటచే వారు స్వదేశము నకు విచ్చేయవలసినవా రైరి. వీరు అన్నిమతములయందును సత్యము గలదని, వాటిపై సానుభూతిగలిగి యుండెడివారు. ప్రాచీన హైందవసాంప్రదాయములయెడ, సత్యంతరగౌరవము జూపెడివారు. హిందవులలోని బహుదేవతారాధములనిరసింపక, బహుదేవతలన్నియు ఏకమహాశక్తియొక్క నానావిధరూపములేయని, వారుపదేశించుచుండెడివారు. ఆంధ్రదేశమందలి బ్రాహ్మణమతమునకు వీరు నూతనోజ్జవముగలిగించిరి. వీరికి మరణకాలమునకు వయస్సుముప్పది నాలుగు వత్సరములకన్న నెక్కుడుండని ఎంచవచ్చును. తమ జీవితకాలమును భక్త్యుద్బోధమునకు వినియోగించిరి. కలకత్తాలో ఆంధ్రులయందు సంఘీభావమును నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నించిరి. వీరి యకాలమరణమువలన, ఆంధ్రదేశమునకు గొప్పకొరత వాటిల్లినదని చెప్పవచ్చును.

ప్రత్యేకసభలు
లేపటిదినమున దేశమందనేక ప్రదేశములందు కాంగ్రెసు సంస్కరణముల నామోదించుటకై ప్రత్యేకసభలు జరుగనున్నవి. ఈ సభలు ప్రతికూలర ప్రయత్నములకు విఘాతము గలిగించుటకు తోడ్పడ గలవు. మాంటాగూగారు చెన్నపురి కేతెంచుసమయమున చెన్నరాష్ట్రీయ సమావేశము, దేశహితైక బ్రాహ్మణేతర సమావేశము జరుగుట కేర్పాటులు గావించబడుచున్నవి. వీటి మూలమున స్వపరిపాలనాశయమునకు పుష్టి గలుగుట నిశ్చయము. వీటికి దోడు ప్రతికూలవాదులుగూడ సభను గావించెదరని ప్రకటించబడినది. మాంటాగూగారి కేతెంచు సమయమున ఆంధ్రులుగూడ చెన్నపురియందు సమావేశమయి ప్రత్యేకరాష్ట్రనిర్మాణము గూర్చి తమ యభిప్రాయమును దృఢపరచుట భావ్యముగ నుండును. ఆంధ్రప్రముఖులందరును ఆంధ్రమహాజన సభావిజ్ఞాపనమును సమర్పించుట కేతెంచెదరు. ఆ సమయము నవకాశముగ జేసికొని, ఆంధ్రరాష్ట్రము గోరుచు నొక తీర్మానమును మాంటాగూగారికి బంపుట లాభకరముగ నుండును.

గుంటూరు అన్నదానసమాజము
ఈ సమాజమువారి సాంవత్సరిక నివేదికములు మా కార్యశాసనము జేరినవి. 1916-17 సంవత్సరమున రు 1195.4-9 లు వసూలయినవి. రు. 1004-1-5 లు వ్యయమైనవి. నిల్వ రు. 191-8-4 మిగిలి యుండెను. చందాదార్లు చందాలను సరిగ నిచ్చుటలేదని గానించు చున్నది. అత్యంతోప యుక్తముగ నున్న నీ సమాజము గూర్చి, పౌరులు శ్రద్ధవహించుట ధర్మమని దెలుపుచున్నాము. ఈ సంఘాభివృద్ధికై కృషిసలుపుచున్న లక్ష్మరాజు వేంకట నరసింహారావుగారు, కొండ వేంకటప్పయ్యపంతులుగారు, న్యాయశిహనుమంతరావు పంతులుగారు ప్రశంసాస్థులు. ఈ నివేదిక వత్సరమున మామూలు సంతర్పణలు 106 ను ప్రత్యేక సంతర్పణలు 16 ను జరిగినవి. 7478 మంది దిక్కులేనివారి కన్నదానము గావించబడినది. ఈ సంఘము దినదినాభివృద్ధి గాంచుగాక యని గోరుచున్నారము.

“కాంగ్రెసు విధానము”
కాంగ్రెసు విధానసూత్రములను చక్కగ విమర్శించుచు, బంగోలువాస్తవ్యులగు నీలంరాజు చలపతిరావు గారిక పాత్రమును వ్రాసిరి. అందు ఘోషాగారి విధానము విమర్శింప బడినది. సంయుక్తరాజ్యాంగ విధానము సమర్థింపబడి, సేలం విజయరాఘవాచార్యుల వారి వాదదౌర్బల్యము సూచింపబడినది. సాంఘిక ప్రాతినిధ్య విషయము చక్కగ విమర్శింప బడినది. కాంగ్రెసు విధానము గూర్చి సందియముల బోద్దోలుట కీ గ్రంథము మిక్కిలి సహాయకారి యగును.

ఉపన్యాసము:—వైదాపేటలో పెరుమాల్ కోవల విధిలో తిరుపతికేసి కో ఆపరేటివ్ సంఘ భవనములందు కేరటిదినము (25-11-17) ఉదయము 7½ గంటల కొక బహిరంగసభ జరుపబడును. వి. పి. సిహ్నా గారు భారతీయ లాలయోధులు’ అను విషయమునుగూర్చి ఉపన్యసించెదరు. గౌ. బి. ఎస్. శర్మగారు సభాధిపత్యము వహించెదరు.

కోయంబత్తూరు సంఘము:—ఈనెల 25-వ తేదీ సాయంకాలము 4 గంటలకు రాజధాని కళాశాలలో వైసంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద నొక సాంఘిక సమావేశమని జరుపబడి కోయంబత్తూరుజిల్లా విద్యార్థులలో నీ సవత్సరము పట్టులను బడసి నవారికి విం దోసగబడును. రావుబహద్దూరు టి. విజయరాఘవాచారిగారు సభాధిపత్యము వహించెదరు.

వృత్తాంతములు
4 వ గ్రేడు డిప్యూటీకలెక్టరుగ నుండిన జె. వారాయణ రెడ్డిగారి కిదివర కియ్యబడిన 8 మాసముల కలవునకు తోడుగ మతియొక 4 మాసములు నెలవియ్య బడెను.
పారిశ్రామిక పంచాయతీ సభ్యులగు సర్ రాజేంద్ర ముఖర్జీగారికి గురువారమునాడు లాలాభాయి సమాల్దాసుగారు వనభోజనపు విందు చేసిరి. వివిధజాతుల శ్రీపురుషుల నేతలు విందునకుబోయిరి.
క్రికేటులగు కవుకొండల సాంబశివరావుగారు:—నిన్న మధ్యాహ్నము 2-30 గంటలకు బంగాళమునందలి గిరిధీలో సాంబశివరావుగారు క్రికేటు వైరని భావించుచు గారు మాకు తెలిపిరి. (తంతివార్త.)
హైస్కూలును కళాశాలగా మార్చుటకు యత్నములు:—టిరువాన్కూరులో కోత్తయము, క్వీలనలకు నడుచు నున్న మన్నారు గ్రామములోని హైస్కూలు పోషకులు దానిని 2 వ గ్రేడు కళాశాలగ మార్చవలె నని యత్నించుచున్నారు.
బెజవాడ హోమురాలు సంఘము:—ఈ సంఘమువారి ఏర్పాటు ప్రకారము ఈ నెల 25-వ తేదీ సోమవారమునాడు సాయంకాలము 6 గంటలకు బెజవాడ పురపంచరమున శ్రీయత పి. కె. తిలంగుగారు ప్రస్తుత రాజకీయస్థితిని గురించి యుపన్యసించుటకై కార్యదర్శి రామచంద్రరావు గారు మాకు తెలిపిరి. (తంతివార్త.)
తిరువల్లూరుజిల్లా మహాజనసభ:—వైసభకు ఆధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిన కౌరియప్ప మొదలియ్యారగు ఆగ్రాస నాధిపత్యము వహించుట కంగీకరించనందున మన్నారుగూడి వాస్తవ్యులగు రావుబహద్దూరు కె. జి. శ్రీనివాస మొదలియ్యారు గారు సభాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. వైసభ డిశంబరు 8, 9 తేదీలను జరుపబడును.
మాంటాగూగారికి తంతివార్త:—“మీకు స్వాగతము. దేశమున సంత్సరించి యైశ్వర్యమునుకలిగించు నూతన కళారంభమునకు మార్గదర్శకులు కండు. కాంగ్రెసు లీగు- సంస్కరణముల సేసంగుడు” అని బెజవాడ హోమురాలు లీగు వారు మాంటాగూగారికి తంతివార్త నంపిరని కార్యదర్శి రామచంద్రరావుగారు మాకు తెలిపిరి. (తంతివార్త.)
ప్రత్యేక విశాఖపట్టణ మండలసభ:—బాంస్టరు స్వామి (రాజమండ్రి) గారి ఆధ్యక్షతక్రింద ఈ నెల 25 వ తేదీ సాయంకాలమున నీ సభ విశాఖపట్టణమున జరుగును. జయపూరు మహారాజావారి జ్ఞాతి సోదరులగు శ్రీ విక్రమదేవ వర్మగారు రాష్ట్ర సంఘాధ్యక్షులుగా నుండురు. చాలమంది ప్రతినిధులు వచ్చుట కేర్పాటులు జరుగుచున్నవి.
మదనపల్లి ధర్మరాత్రిపాఠశాలలు:—వై పాఠశాలలకు రూ॥ 590-8-0 లు విరాళములవలన జమయైనవి. కృష్ణాపాఠశాల మందిరము, కుర్చీలు, బెంచీలు, మున్నగు సామానులను పాఠశాల పోషణమునకును రూ॥ 2485-3-0 లు వ్యయమైనవి. మిగత రూ 5105-5-0 లు. చిప్పిలిపాఠశాల మందిరము కట్టబడుచున్నది. దీనికి సుమారు 12 వందల రూపాయలు వ్యయమగునని తెక్క వేయబడినది. కంపలిలో పాఠశాలనిమిత్తము గృహము కట్టబడుటకు జాగా చేయులోనున్నది అని తెలియుచున్నది.
22-వ తేదీని మాంటేగు రాజప్రతినిధిగార లీక్రింద వారికి ప్రత్యేక సందర్శనము నొసగిరి. రాజా నరేంద్రనాథు, మా॥ రామచరణదాసు, మా॥ భూషిసోహన్ లాల్, రాయబహద్దూరు మోహనలాల్, దివాను కృష్ణకేశోరు, పంజాబు హిందూ సభ ప్రతినిధులు) మా॥ సర్ బిహ్రమ్భాన్ బాబా, సర్ గురు భూషినింగుస్థి మా॥ సర్దార్ నుందరసింగ, సర్దార్ కోగేంద్రసింగు, సర్దారుగజ్జాముసింగు (ముఖ్యభాషల దివాను ప్రతినిధులు) మా॥ మయూన షాద్లీ హుస్సేన, డాక్టరు గోకులచంద్ అర్రాంగు, మా॥ చిరులాల్, గులాముచక్కాదువేసు పంజాబు రాష్ట్రీయ సభా ప్రతినిధులు) గారలు.

విరోధామహాసంగ్రామము

(రైతుల విజయము)

ఇంగ్లండు

మాంటేగుగారి పునరాగమనము

లండను, నవంబరు 21:—ప్రజల మండికొనున బోనగ్గా గారిట్లు చెప్పిరి. ప్రజల మానాంతరములగా మాంటేగు గారు హిందూదేశమునుండి వరలివచ్చి రెని నేను ప్రస్తుతము చెప్పుచున్నాను.

లండను, నవంబరు 22:—యూనియన్లు ఆలెనుగారు ఉత్తర ఆర్యాగ సభ్యులగు మరల నేక గ్రేడును నెన్నుకొన నడిచి.

ఆంగ్లేయుల యుద్ధవిరోధాలనము

కర్నూలు హామీ గారి ప్రకటన.

లండను నవంబరు 21:—

లండనునగరమునకు విచ్చేసిన ఆమెరికా రాయబారులు తమ కృత్యముల నిర్వర్తించిరి. ఈ సందర్భమున రూటరు ప్రతినిధి కర్నూలు హామీ గారితోడ ముచ్చటించెను. యుద్ధము నడుపుటకు నామోదమును నెలకొల్పబడిన రాజ్యాంగయంత్రము హామీ గారి నాశ్చర్యపరచెను. ప్రజాస్వామ్యమెంత సామర్థ్యముతోడ పరిపాలనా కార్యములను నిర్వహింపగలదో ఆంగ్లేయులవలన లోకమునకు స్థిరమగు సువాహరణము లభ్య పడెనని నామోదముగా వచించెను.

ఆంగ్లేయుల కాపుదారి నాక

టూర్నిడో చేయబడట.

లండను, నవంబరు 22:—గత ఆదివారమున ఆంగ్లేయుల కాపుదారి వడయొకటి టూర్నిడో చేయబడినది. నలుగురు దండ్యులను రెండు నావికులను చంపబడినది నాకాదాదాకా కలు ప్రకటించిరి.

వాణిజ్యవిషయక పరిశోధక శాఖ.

కమిషనర్ల యేర్పాటు.

లండను, నవంబరు 21:—వాణిజ్యవిషయక పరిశోధక శాఖాకార్యములను గూర్చి వర్తకసంఘమువారికి సలహానోసగ నేమింపబడిన కమిటీవారి రిపోర్టు యిట్లు వివరించుచున్నది. మాంట్రేలు (ట్రాంట్), వినిప్రెగెల కొక్కొక్కరు చొప్పున కేనడాను మువ్వరును మెల్బోర్న్ నిర్మిల కొక్కొక్కరు చొప్పున ఆస్ట్రేలియా కురువును (కేపుటవును జాన్సన్ బర్గలలో) దక్షిణ ఆఫ్రికా కురువును కలకత్తా, బొంబయి (నగరములలో) హిందూదేశమున కురువును, (వెల్లింగ్టన్ ను) న్యూ జిలెండున కొక్కడును, (సింగపూరు న) పై యిట్లు నెటిల్మెంటున కొక్కడును, (ట్రీనిడాడ్ ను) వెస్టిండిస్ కురువు కొక్కడును కమిషనరుల నేర్పరుప నిశ్చయింపబడినది. ఆగత్యములబట్టి మున్నగు మరొకొందరు కమిషనరుల నేర్పరుపవచ్చును. (అధినివేశముల రాయలు కమిషనరువా రొనర్చిన సూచనములతో కమిటీవారి యేర్పాట్ల పరిచుచున్నది.)

నియోజక సంస్కరణ చట్టము.

లండను, నవంబరు 22:—ప్రజలమండికొనున నియోజకసంస్కరణ చట్టమునందు తగిన ప్రాతినిధ్య మొనగబడునట్లుక సంకరణ ముపపాదించబడగా నది పరాజయ మొందెను. పిమ్మట నిర్దేశిత సెలవులకు యిచ్చి ప్రాయము చొప్పున గోరబడగా నది యనుమతించబడినది.

ప్రాన్సు

ఆంగ్లేయులు మరల ముట్టడించుట.

లండను నవంబరు 22:—జర్మనీవారి యుద్ధగళుల వాయవ్య రైటు వివరించుచున్నది. ఆంగ్లేయులు నిన్ను తిడినమున మరల బలమగు నేనలతో కేంద్రము వైరుధ్యాగమున ముట్టడించినది. యుద్ధము సాగుచున్నది.

కర్నూలు హామీగారు.

మేను, నవంబరు 22:—రాయబారివర్గముతోడ హామీ గారు గాటమి విచ్చేసిరి.

కేంద్రబాయిమిడికి బోవుట.

లండను, నవంబరు 22:—రైతుగారి విశేషమిడికి ఉత్తర సైనికాధికారిని సందర్శింప నడచిట్లు చెప్పెను. కేంద్రబాయిమిడికి గమనమున మనసైన్యము 10 మైళ్ల వెడల్పు గల రంగమున 6½ మైళ్లు మిడికి బోయిరి.

ఇరువది నాలుగు గంటలలో నింత వేగమున మిడికిబోవుట గ్రంథస్థము చేయబడియున్నది. ఈ ప్రస్తుత యుద్ధమున మామూలు సములు యుద్ధమొకరించి గాంచినంత యభివృద్ధి నిచ్చట నొకేమిషనున సమకూడెను.

ఈ ప్రస్తుత యుద్ధస్థితిమే కేంద్రబాయి యుద్ధము. మొదటి యుద్ధమున జర్మనులు మమ్ము చాల కఠినముగ నెవరించుచు న్నారు. ఆఖిరుమును మేము పట్టుకొనకపోయినది. దాని మానోధీనమునం గుంచుకొన టండుటకును శత్రు దళముల నిర్మూలముమిడి కేంద్రించినది. కేంద్రబాయివద్ద మామ గలిగిన సైనిక సమ్యముల మనము పట్టుకొనిన శత్రు సైన్యములకంటె చాల తక్కువగనున్నవని ఇంతవరకు తెలియవచ్చిన సమాచారము నలన విడితమగుచున్నది. మే మిప్పుడు జర్మను సందర్శకపంతుల ధేదిమకొని ఆవలకు బోతిమి.

లండను నవంబరు 21:—

ఎచ్చట జూచిన మార్షలు హాయిగుగారి విజయమే చచ్చితమగుచున్నది. యుద్ధతంత్రపు టవకాళములు వివిధ ముచ్చటించబడుచున్నవి. హిందెన బర్గగారి రక్షణ తంత్రమునకు తగిన ప్రతిక్రియ జరిగిన దని యెల్లరును సంతృప్తులగుచున్నారు. ఒక్కసారిగా పశ్చిమరంగవ్యవస్థయందు సంపూర్ణ మగు మార్పు కలిగినది. సైన్యముల దైర్ఘ్యమును నేనోళ్ల గొనియాడుచున్నారు. క్రొత్త తంత్రమును నెలకొల్పి తద్వార్యమును వహించినందులకు మార్షలు హాయిగుగారు ముత్యంపబడుచున్నారు. జనరలు జింగు సేనానియు, వారియొద్దొగివర్గము యొక్కయు సమరకార్య నిర్వాహకవైపుణి ప్రస్తుతంపబడుచున్నది. నందలకొలది టాంకు బండ్లు శత్రువులవై బోయిన వని యనుకొను చున్నారు. ఇన్ని బండ్లను గుమి గూర్చి యుండ శత్రువుల కేమాత్రము తెలియకుండ నుండుట మిగుల నాశ్చర్యకరము. ఇంతియగాక నీరుద్ధ పరికరసమాహము సమరగమనమున విప్లవమును గల గజేయ గల వని ధ్రువ మైనది. ఇది వరకు ఫిరంగుల గాల్పుచుండ వైరులు తమ్ము జేరలేకుండ జర్మనీయుల రక్షణ కార్యములయందు చరించుట కలదు. కాని టాంకుబండ్ల విజయమును బట్టి సమరమున నూతనదశ ప్రారంభమైనది. అధునము జర్మనీయులు పశ్చిమరంగమునకు క్రొత్త సేనల గొని రావలసియుండును. విజయములన ఇట్టి రంగవ్యవస్థ మార్పుకొందును. జర్మనీయుల రాకపోకమార్గములకు కడు ప్రాధాన్యమైన కేంద్ర జంక్షనువై సైనికగ్నిగోళములను ప్రయోగింపవచ్చును. విజయపర్యవసానములలో నిది యొకటి కడు ప్రాముఖ్యము.

గంటలు ప్రాగుట.

విజయగౌరవసూచకముగ గంటలు ప్రాగింప లార్డు మేనురు, లండను విషయము అనుజ్ఞనొసగిరి.

యుద్ధ విశేషములు.

ప్రధాన స్థానములనుండి ఫిలిప్పైన్సు గారిట్లు తెలియజేసిరి. వర్ష మొక్కటి శ్రమ నొసగుచున్నది. గత మంగళవారము మొదలు వంశవృద్ధి గురియుచున్నది. ఆయినను విమానములు తమ కార్యముల మానుటలేదు. యుద్ధరంగమున శత్రు విమానము లింతవరకు గానరాలేదు. జర్మనీయుల తాలూకా 5 డివిజనుల సేనను భగ్న మొనర్చితిమని తెలియవచ్చెను. వీనికొక డివిజను యటలివలన రుష్యరంగము ననుండి వచ్చెను. మార్కోగియంగు, బాస్సిర్గమున్నగు గ్రామములు ఫిరంగులాదిగాగల వానిని మాయాశ్వికదళములు పట్టుచు, పదాతులు వచ్చినంతాక వానిని గాయమండెను. కొన్ని స్థలములయందు టాంకు బండ్లు ఫిరంగుల సైన్యములను ఫిరంగుల చుట్టును వెడదబడి ఫిరంగులనన్నిటిని బట్టుచుండెడివి. మేము శత్రుభూములయందు కడు దవ్వనకు చొప్పుకొంటిమి. మారాక యిచ్చటి పాగుల కాకస్మికమయ్యెను. పాగులను విడుదల చేయించితిమి.

భంగ్లేయుల పట్టణము.

ముట్టడి జరుగునట్లు న్యూస్ తెలియదు. ఇంత రహస్యముగ ముట్టడియన్నమును వేగించుచో గానరావచ్చుది. విశేషములు వైస్యపంతులయందు గ్రంథ్యమందుచోగాని వారలలో నెవ్వరి కీవిషయము తెలియదు. ఇట్టిముట్టడి జరుగునని వైరులు కలనైన దలంపరైరి. పగలంతయు సరణ్యములలో దాగి రాత్రులయందు మెలమెల్లగ టాంకుబండ్లు యుద్ధభూమిని జొచ్చుచుండెను. జర్మనీయులకు తెలియదు. పాగమందులో నుండి టాంకుబండ్లు వెలువడగ నె జర్మను సైన్యము నిర్మాతృ పోయి రక్షణ స్థానములయందు దాగిజొచ్చి తుదకు మారునకమైరి. టాంకులవెనుక నుత్సాహపూరితులై వేలకొలది ఆంగ్ల పదాతులు నడువ హిందెనబర్గ పంక్తివై వేలకొలది యగ్నిగోళములు గురింపబడినవి. కాని శత్రువు లొకయగ్నిగోళమైన మామంతులవై వేయరైరి. వీరలు ఫిరంగిదళములయందు లోపముగలిగి యుండెరని యొకత్రుటిలోన స్పష్టమయ్యెను. ఒక్కసైనికుడైన నప్తు మొందక రాయలు పూజలయందు దళము తన గమ్యస్థానమును చేరెను. ఇరవదళములు స్వల్పమగు నట్టుము పొందెను. ఆశ్వికదళములపరాక్రమము మెల్లవాల్సలు ఫిలిప్పైన్సు గారిట్లు తంత్రవార్త నడిచి. హిందెన బర్గ పంక్తిని భేదించితిమని నుత్సాహముల పురికొల్పి, నేల సుక్రమముగ నుండుటనలన దళములకు సమరీతానా మినుమడించెను. హిందెనబర్గపంక్తిని దాటి శత్రువుల ప్రదేశమున నాయమైళ్లు చొచ్చుకొనిన యిట్టి యాశ్వికదళమును యుద్ధము నిదివరకు జూచియుండలేదు. హిందెనబర్గ పంక్తి నిదివరలో 24 గంటల పూర్వమున పదాతి దళమునకు మార్గదర్శి యైన యాశ్వికదళము దాటియుండెను గాని నీ యాశ్వికదళము రెండవది కేంద్రబాయి సమభూములచుట్టున నుండిన మెట్టలు లోయలయందు పదాతులును ఆశ్వికులును శత్రువులతో మధ్యాహ్నమున నుండియు బోరుచుండెను. జర్మనీవారి వెనుక భాగము కావలిగిట్లు (గలసి) జర్మనీయుల ఫిరంగిదళముల నెదిరించినవి. పల్లముగ నున్న యొక ప్రదేశమున మరుగుగనున్న రెండు ఫిరంగిదళముల నొక యాశ్విక సైన్య మెదిర్చి యచ్చటి సైన్యముల ఖండించినవి. టాంకుబండ్లకంటె ఆశ్వికుల చరిత్రయే విస్తారముగ ప్రశంసింపబడుచున్నది. టాంకుబండ్లును పదాతులును శత్రువుల నెదిరింప బోయినపుడు సర్వసేనాని యా సేనల నడిపెను.

ప్రాన్సు బ్రిటను నభినందించుట.

లండను, నవంబరు 22:—నాన్రసంఘమువారిట్లు తెలియబడుచున్నది. ప్రాన్సు పేలస్తీనులందు బ్రిటిషువాగు బడసిన మహావిజయములకు తమ సంతోషమును తెలుపుచు పాయింకేరుగారు జార్జి చక్రవర్తిగారి నభినందించిరి.

పరానువారి పురోగమనము.

లండను, నవంబరు 22:—జర్మను అధికార లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. క్రెయోనైలు ఆబాకులమధ్య నుండు రింగమున నేటిసాయంకాలము పరానువారు ముందున కరుగుటకు బలవత్తర ప్రయత్నముల మొనరించిరి.

బొలోమున్నగు దేశ ద్రోహులు.

దొరతనమువారి చర్య.

లండను నవంబరు 20:—బొలోమున్నగు దేశ ద్రోహుల చర్యలవలన కలిగిన పర్యవసానములు, తివ్విద్యమయమై ప్రాన్సు ఆమెరికా దేశములందు దొనర్పబడిన కట్టుదిట్టములను బట్టి ఇంగ్లాండున గూడ నానివయమై యెట్టి యత్నములైన నొనర్పబడెనా యని ప్రజాసభయందు ఫిబరుగారలప్రశ్నించిరి.

ఆంగ్లేయులకు వ్యతిరేక్తముగ జర్మనీయులు ఇట్టి యందు బోధనలు జరుపుచుండిరి గాన జర్మనీయుల కపటమును వెలువరించి నిజస్థితిని ప్రజలకు నివేదించ కట్టుదిట్టము లొనర్పబడెనాయని వెనుపాదరుగారు ప్రశ్నింప “బొలో”ని బోసరులాగా రిరువురకును ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

భయంకరముగు అన్యోన్యఫిరంగియుద్ధము.

లండను, నవంబరు 23:—నిన్న రాత్రి పరానువారిట్లు ప్రకటించిరి. చెమినుడె డేమునకు త్తరమున ఎమునీ లేముయట్టికును చాంపగ్నీనికిని మధ్య భయంకరముగు అన్యోన్య ఫిరంగియుద్ధములు జరిగినవి. మ్యూజువది టుడిభాగమున ఛే బ్రిటిసునకు త్తరమున నుండు ముఖ్యప్రదేశమునందు భయంకరముగు ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను.

అంగ నైవేద్యములు మాండునకు బోవుచుండుట

గ్రామములు, శత్రువైరులు పట్టుచుండుట

అంశము, నవంబరు 22:—ప్రధాన స్థానముల నుండి రైతుల విలేజులు డిల్లు తంత్రమునకు సంప్రదించుట:— మా కనుగొనుచు విజయము కలుగుచున్నది. బంధించబడిన వైరులను సంప్రదించుట వలన సమాధిచేయబడును. విశాలముగ ప్రదేశములు మాత్రము గ్రామములు మాత్రముగ నున్నవి. వాతావరణస్థితి ప్రతిపాదముగ నున్నది. దృష్టముగ నుండు బంధించిన యంశముల వైరు విమానములకు దృష్టి యావచ్చును. అయినను మావైరులు సేల కలిసినవిషయము నుండును గూడ శత్రు భూములలోనికి కడు దవ్యవహారముచేయుచుండిరి. ఇటీవల కేంటింగు గ్రామము పట్టుచుండినది. మా వైరము లిప్పుడు బోయినను, మావైరుల వైరులను గున్నవి. గామిలిప్రదేశమున యుద్ధము జరుగుచుండ రూపి నోయియున్న నమచు వైరులు విశేషముగ ప్రతిపాదముల నొనర్చుచు. ఈవిలేజులను పట్టుచుండు దైవము, కడు తొందరతో వైరముల బంధించి. వైరముల చుట్టకగ లొలగగొట్టుచుండిన కేంటియింటియొద్దను మావైరుల కావలెగామునకు శత్రువుల కక్షాపంక్తియందు జొచ్చుకొని వర్తమానమున సారంగముతో గూడ హిందూదేశమునకి క్రమించుచున్నాము. శత్రువు లీప్రదేశమున బలముగ ప్రతిపాదముల నొనర్చుచున్నది. మావైరుల మొత్తమున వైరముగాలేదు. మావైరుల తప్పులనులై యున్నవి. వైరముల తప్పులనుచున్నామో మాత్రము స్థానములయందు గ్రుమ్ముచు నున్నది. ఈ ప్రదేశము నంతటి గ్రామములను, పొలములను వైరులు భ్రష్టము చేయుచున్నది.

హిందూను సేనాని కల్పించినములు.

పల్లెచురంగమున నిటీవలి యుద్ధమునందున సేనాని కలిగిన విజయమున కారణి నభినందింప ప్రజాసభయందు కనెడిపోయినారు గూడించిరి.

అట్టి తంత్రమునకు ముగిసిన పంపునకుండు తమిళుడు సందియము లేదనియును, యుద్ధ తంత్రమున నున్న సహాయుడుగాని తంత్రమును నిర్వహించిన జనరలు పింగు గారుగాని మన కృతజ్ఞతను సందేహించు దని తాము తలపఁచుని బోధించు లా గారు చెప్పిరి.

గ్రామమును మరల బట్టుట.

పట్టిన స్థానముల నాంగ్లేయులు బలమొందించుకొను చుండుట.

అంశము, నవంబరు 22:—గర్ దక్షును హిందూ గా రిల్లు ప్రకటించు చున్నాడు:—దక్షిణరంగమున విశాలముగ ప్రదేశమును బలపరుచుకొనుటలో దీని మరలవచ్చెను. హిందూవాసులనుండి తప్ప తక్కిన స్థానములయందు దన్నిటియందు నీతిగనే స్థానములు బలపరుప బడినవి. ప్రతిపాదముల నొనర్చు వైరులను వైరుల వలన బడిన స్థానములు బట్టినవి. ఇటీవలి యుద్ధమున బంధించుచున్న గ్రామములను మరల పట్టుచున్నామని పరిశీలించి కొనియాడగొన్నది. వైరములతోగల మన ప్రారంభము మొదలుపెట్టుచున్నది. ఇనుపదారులు, చాలకరకుపయోగించినవి. వీని మూలమున సన్నాహములు విజయప్రదముగ నుండుటయే గాక సమయమున శత్రువుల నోడించుట నులభ్యమయ్యెను. ఉత్తరరంగమున పేషెచుడిలు పరిసరమున స్థిరంగులు తీవ్రముగ గాల్చుచున్నది. పదాధిపతి యుద్ధములు జరుగలేదు.

వైమానికుల సహాయము

గత మంగళవారమున వైమానికదళములు శత్రువుల ముట్టడించెను. ముట్టడిచినవలె లిపుడు తెలియవచ్చెను. విశ్రమములను బట్టిచూడ ముట్టడి విజయముల మని తెలుచున్నది. బుధవారమున మంగళవారమునకంటె వాతావరణస్థితి హిందూనుండిన. శత్రువులపంతులలోనికి మావిమానములు చొచ్చుకొని గుట్టుచుట్టుల నారసినవి. పదాధిపతియతో జరిగిన యుద్ధమున సే విమానములు యుత్తించెను.

జర్మనీయుల వాయువాహనము.

అంశము, నవంబరు 18:—జర్మనీయుల వాయువాహనములు వివరించుచున్నది. —హిందూ బంధించుచున్న అంగ్లేయులు కేంటియొ పట్టణమునకు సమస్త తీవ్రముగ దాకిరి. యుద్ధభూమియందు దుండీన మాగ్లోనింగు గ్రెయిస్కోరు మున్నగు గ్రామముల నాంగ్లేయులు పట్టుకొనిరి. మా సహాయ సేనలు వచ్చి వెనుక భాగములయందు నిలువబడినవి. ఫౌంటెను లెసుక్రో త్సెల్సు లెస్కోరులకు సమయ నాంగ్లేయులు మా ముందుపంక్తి కాక్రమించిరే గాని దానిని దాటి యావలకు రాలేదు. ఇటలీ రంగమున వ్యవస్థ మార్పు జెందలేదు.

జర్మనీయుల ప్రతిపాదములు నష్టములు.

అంశము, నవంబరు 21:—పరామహర్షిలు ప్రకటించిరి:—జర్మనీయుల దక్షిణమున నుండు మాగ్లోనింగుల వై జర్మనీయులు ప్రతిపాదముల నొనర్చుకొని మాగ్లోనింగులను వారిని తీరుచున్నాట్టి యధికముగ నష్టముల కలిగించెను. వైరులు నాలుగు వందలమంది నిన్నును బంధించబడిరి.

రుష్యా

మాగ్లోనింగులు; అతికస్తితి.

అంశము, నవంబరు 21:—రైతుగారి పెట్టెగ్రామ విలేజును 21-న తేదీని తంత్రమునకు, నిల్లుదూరించుచున్నాడు. —మాగ్లోనింగుల కమిషనరు, సంగ్రహక దళాధిపతి తోడను, తక్షణముతోడను, బ్యాంకును వాయిదామండ రాష్ట్ర ధనాగారమునకు బోయి కోటి రుపాయల నిల్వబడి గను. బ్యాంకు అధికారులు పురస్కారప్రతి నిధులతోడను, కర్షకసంఘ ప్రతినిధులతోడను ఆలోచనలతోనీ పరీక్షకముగ కమిషనరుగారి యుత్తరువు నిరాకరింప తీర్మానించిరి. పిమ్మట సంగ్రహకదళాధికారి తన వైరముల దీసికొని బోయి మాగ్లోనింగుల ప్రతినిధి సంఘమువారిని సందర్శించి తమయుత్తరువు వ్యాఖ్యముగ నుండలేదని వారు తీర్మానించిరి. అంత పైనికాధికారి బ్యాంకు ఉన్నాగోయల కమిషనరును నోడెను.

అంశము, నవంబరు 22:—జనరలు బ్రాసిలాపు గారిని మాగ్లోనింగులకు దొరమోటారుబండి క్రింద పడవ్రోసెను. అతనికాలు విరిగిపోయెను.

ఎరువు తెలుపుచున్నట్లుగల సంగ్రహకదళములు కలహించుకొని ఇంకాదు సమాచారం వారంభించబడెను. రెయిల్వే కార్డులు కలగలేదు.

రుష్యా యుద్ధాలి సందర్భము.

అంశము, నవంబరు 21:—రుష్యాకు అధికారు లిల్లు ప్రకటించుచున్నాడు. యాత్ర రుష్యావైరక కార్మిక ప్రతినిధి సభ వారు ప్రజాప్రతినిధి సంఘమువారి కధికారము లూని వెంటనే యుద్ధభాతు లన్నిటితో సంగతి గావించబడినదని యుత్తరువు వ్రాసెను. జేమునందరి అన్ని మండలములలోను సంఘమువారి యధికారము దృఢముగ పాదుకొల్పబడిన పిమ్మట నీ సంగతి గావించుకొన ప్రకటించబడును. ఈ సందేశముయొక్క రద్దు తీర్మానములు రుష్యా యుద్ధమున వివిధ నిత్రమండలి ప్రతినిధుల కంబుడినను. ఈలోపున సంగతియబాధములు జరుపు నిమిత్తము శత్రువులతో తాత్కాలికసంధిని ప్రకటించవలసినదని సర్వసేనాని కుత్తరువు పంపబడినది. మరలయు సంగతియబాధముల నిరంతరము తంత్రములయిన సంఘమువారికి తెలుపుచుండవలయు ననియు, సంఘమువారికి కరించిన పిమ్మటనే “ప్రెసిడెంట్ ఆఫ్” విదా సంతకము చేయవలసి యుండుననియు వారలకి తెలిపిరి. సంఘాధ్యక్షుడగు వెనిసు గారును, విలేజ్మంత్రి బ్రాట్స్కెగారును మరి ముగ్గురును వై యాభ్యాప్రమువిదా సంతకములను జేసిరి.

సర్వసేనాని తొలగింపబడుట.

అంశము, నవంబరు 22:—రుష్యా అధికారు లిల్లు ప్రకటించుచున్నాడు:—జనరలు దుఖోనిసు గారు తాత్కాలిక సందర్భమున ప్రచురింప నిరాకరించినందున రుష్యా ప్రజాప్రతినిధి ప్రభుత్వమువారి ప్రజాప్రతినిధి సంఘమువారు ఆతనిని శర్వ సేనాని పదవినుండి తొలగించి ఆతని స్థానమున జనరలు క్రెంకోగారిని నియమించిరి.

విప్లవమున ప్రతికారముగ నడచుకొనిన పైనికాధికారిని పట్టుకొనవలసినదని ప్రజాప్రతినిధి సంఘమువారు పైనికుల హెచ్చరించిరి. “లింబి పర్వతి” (నిచారణతేకుండ మరణముగాని మరి తో కలిగియున్నది) విధించు పద్ధతిని అపవిత్రమునైనదనియు, అది విప్లవ పైనిక గౌరవమునకు తగి యుండలేదనియు వారు హెచ్చరించిరి. శత్రువులతో సంగతి రాయబారుల నడపు నిమిత్తము వెంటనే రాయబారుల వెన్నుకొనవలసినదని సంఘమువారు పైనికుల నోడిరి.

రసాయనిక యంత్రాలయములు కాలిపోవుట.

అంశము, నవంబరు 22:—గ్రేషియన్ నుండిన విశాలముగ జర్మనీయుల రసాయనిక, యంత్రాలయములు కాలిపోయినవియు, అనేకులు చనిపోయి చాల వ్యయము కలిగినవియు జాగ్రత్తయనుండి తెలియవచ్చెను.

ఇటలీ

ఇటలీయులు శత్రువును తరుముట.

అంశము, నవంబరు 22:—ఇటలీ అధికారు లిల్లు ప్రకటించుచున్నాడు:—ప్రెటోరియోలకు మధ్య సేయూరినో, మాంటివెర్ది కా, మాంటి మాంటినికోలస్ దళ శత్రువులను వెనుకకు తీరుచున్నాట్టియు, మాంటి ఫౌంటెనాలవద్ద శత్రువుల కొంత ముందు కరిగిరి. పిక్కియాగో పేరభూమిని తేలికామా రెట్టాడి ఆనందవద్ద నిలిగిన గొప్ప యుద్ధమున మేము శత్రుమాకుల వెనుకకు తేలిమిపిమి.

యుద్ధస్థితి.

అంశము, నవంబరు 22:—ఇటలీ రంగమున దింకను అభివృద్ధి నొందకుండుటకు జర్మనీలో గలిగిన ఆందోళనాతురతల ఖండించుచు మేజరుగెన్స్టాడు గారు ఒక వ్యాసమును ప్రకటించిరి. బ్రిటిషువారి నిరంతర పరిశ్రమలను దీర్చివేసి వారి పత్రికావిమర్శకములను రాజకీయంతముల దొరతనపు టధికారుల దారభావమును, అందువలన బ్రిటిషునాయకత్వమున విశ్వాసముండుటయు ఇంగ్లండు కలసజేవులందు వా రాలించు పద్ధతులను మాత్రమే కారణములని చెప్పిరి. “దానికాచి మనము కొంత నేర్చుకొనవచ్చు” ననుచు జేరునలము శత్రువుల చేతులపడిన పడవచ్చు నని పలికెను.

ఇటలీ వారిస్థితి వృద్ధిచెందుట

అంశము, నవంబరు 22:—రైతు గారి ప్రతినిధి యొకడు ఇటలీని గురించి ఉత్తరువుపైకాధికారిని సందర్శింప నత డిల్లు చెప్పెను. —ఇటలీవారి యాపద గడచినదనియు వెన్నుకు సురక్షితముగ నుండగల దనియు చెప్పబడి కింక శత్రువులు గాకున్నను వారి స్థితి చాల సంతృప్తికరముగ నున్న దని చెప్పబడును. జర్మనులు రుష్యా రంగమునుండి విశేషముగ వైరుల దీసికొని వచ్చి రనుమాట నతకు స్థిరపరచెను. ఆయన బ్రిటిషు రంగమునుండి ఒక్క జర్మను దళమైన ఇటలీకి బోలేదని గూడ చెప్పెను. రణరంగమున జర్మను దళములలో ననేకము పలుతావులనుండి యీ ప్రముఖుల ప్రదేశమునకు పోవుట మాత్రము వాస్తవము. ప్రతినిధి మును యుద్ధమునందు విశేషమార్పుల గలిగింప గలుగు స్థితి యావచ్చుచున్నదని మాత్రము నమ్మకముతో మనము చెప్పగలము. ప్రస్తుతము ఇటలీవారు క్రొత్తపురులందు వృక్షముగ నిలిచిరి. వారచటి కనేకక్రొత్తపురులను సరఫరాలను గొని వచ్చిరి. ఇందువలన నింక శత్రువు లాదరముల భేదించుకొని మీడికీవత్తురను భయమును అవకాశమును తొలగిపోయినది. మరియు క్రొంది బ్రిటిషుదళములు ఇంతలోనే యుద్ధరంగమును చేరగలవు.

జర్మనీ

శత్రువుల యంత్రాములు.

అంశము, నవంబరు 22:—శత్రువుల జలాంతగ్రాములు మరల సమరకార్యములందు దిగవచ్చును. గతవారమున నొక్క కాక మాత్రమే నష్టమైయుండుట కేవల మాగ్లోనింగు గాని యూబోట్ల యలజడి తగ్గిపోవునని యూహించుట కాభారము గానరావచ్చునని నా కాదబోన్న తోవోగి యొకరు రైతుల వాస్తా స్థానమునకు తెలియపరచెను.

గ్రీసు, ఏజోర్పులు ప్రమాదప్రదేశమున చేర్పబడుట.

అమ్మపెద్దాము, నవంబరు 22:—మిత్రమండలి వారి దివరలో తెరవబడియుండిన గ్రీసు కాలవల బంధించి, ఏజోర్పుల తమ నాకాస్థాన మొనర్చుకొని తటస్థులను ఆహార పదార్థముల జేరకుండ జేయుటచే సముద్రములు చరింపగల ప్రదేశము వ్యాప్తమొనరింపబడెనని చెప్పెను నగరమున ప్రకటించబడెను.

ఆఫ్రికా

క్రైస్తవ యాంగ్లేయుల ననాదరణ మొనర్చుట

అంశము, నవంబరు 22:—యూధారంభదళయందు తూర్పు ఆఫ్రికాయందు జర్మనీయులు తమ క్రైస్తవమత కార్యముల గావించుచుండిరి. సంతృప్తికరముగ సాక్ష్యము లభ్యమైనవో క్రూరముగ వర్తించిన వ్యక్తులను దండించు నుద్దేశముతో తూర్పు ఆఫ్రికాయందు పైనికాధికారులు దౌర్భాగ్యుల నెలకొల్ప నేర్పాటుల నొనర్చిన ప్రజాసభ మందు మెక్సెరుసు గారనిరి.

టర్ని

బ్రిటిష్ సంగ్రహక దళములు.

లండను, నవంబరు 21.—ఈజిప్టు ప్రధాన కార్యాలయమునకు నన్ను తెలుగుగారి విలేజుకు డిసెంబరు 19వ తేదీన లిఖిత పత్రము వ్రాసినది. ఆదేశములనుగల వెళ్ల వెళ్ల వస్తాము గురియుచున్నవి. వైదిక ఫిలియండు గొప్ప ముప్పు గలిగెను. కొన్ని సంవత్సర ఆఫ్రికాదళములు ఈశాన్యమునకు బోయి జాడీయను కొండలలో ప్రవేశించిరి. బాఫా నగరము చలనవిహితము కాదు. నగరమునందలి జనులలో కొందఱు చలనము చేయుచున్నారు. ఉన్నతతరగతి తురపులు మాత్రము మేమచటికి బోవునది కా నగరమును విడిచి పోయిరి.

యన్తమున బండికృతులు

మారునకు తురపులను మునుపటి

లండను, నవంబరు 21.—ఆంగ్ల ప్రతినిధులతో యన్తపు కైటెలు గూర్చి ముచ్చటించుటకు తురపులు లిఖిత పత్రము వ్రాసినది. ప్రజాసభయందు లాంబుడు గారు చెప్పిరి. వర్తమానమున ఆంగ్లేయులమొద్ద 45000 మంది తురపులు కైటెలు యున్నారు. ఆంగ్లేయులు 8000 మాత్రమే తురపుల కడ నుండిరి.

అమెరికాయందు నౌకానిర్మాణము.

వాషింగ్టన్ నవంబరు 23.—నలువదియవ టన్నుల నౌకలు (718) నిర్మింప కంట్రాక్టు లియబడెనని నౌకాసంఘము వారు ప్రకటించిరి.

నౌకానిర్మాణ సలహాసంఘము.

రాజీనామా.

లండను నవంబరు 22.—నౌకానిర్మాణమున వృద్ధి నొందింప తగిన సలహా మొగక కంట్రాక్టులను వై సంఘము నేర్పరచెను. నౌకానిర్మాణసామగ్రియు, కార్మికులు లేరనియు నవ్వరచుచున్న గు కారణములవై సంఘమువారు రాజీనామా నొసగిన పక్షమున డెయిలీ టెలిగ్రాఫు ప్రతిక వ్రాయుచున్నది.

రుస్సాయందు సంధియత్నములు

లండను, నవంబరు 23.—జర్మనీయుల ఏకైకము హ్యూరు లో ఒహిరంగముగ సంధియత్నముల సాగించుచుండిరి టెల్గ్రాఫు నుండి యొక రాయబారి తెలియజేసెను.

అమెరికానారి సంతకము

న్యూయార్కు, నవంబరు 22.—మాన్యుల హెయిగు గారి విజయము నమెరికా ప్రతికల నలరింపజేసెను. యన్త పత్రికయు గూర్చి తాము కొంతవరకు కుక్రూష యొనర్చి యాంగ్లేయులమొద్ద నేర్పికొనవలసిన విషయము లున్నవని జర్మనీయుల కిట్లు ప్రకటించెను.

చీనాప్రధానమంత్రి రాజీనామా

పెకింగు నవంబరు 22.—చుమన్యులు మరల తిరుగునది, రాష్ట్రముననుండి ఉత్తరపునైకుల తరిమివేసిరి. వ్యవస్థాపక ప్రధానమంత్రిని దొరతనమువారి యుత్తరపుల ను మధ్యరాష్ట్రపు గవర్నరులు తిరస్కరించిరి. కనుక ప్రధాన మంత్రి వరల రాజీనామా నొసగెను.

వెండి, హిందూ దేశము.

లండను, నవంబరు 23.—అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములయందలి వెండిని దొరతనమువారు చరపచుకొనునట్లు దొరతనమువారితోడ రాయబారములు జరుగుచున్నవి. హిందూ దేశమున అమెరికావారు కొను వస్తువులకు సామ్యము చేల్లింప, నీ వెండిలో కొంతభాగము ఇండియా దొరతనమువారి పర మొనర్చుటకునని ప్రజాసభయందు వాడియగుచు చెప్పిరి.

అసలుధరలకు విక్రయము.

లండను నవంబరు 23.—అగ్రయగు నౌకలనుబట్టి హిందూ దేశమునను, సింహళమునను తేయాకు ఆంగ్ల రాజ్యవైద్య నౌకాదళముల నియత్తిను కొనబడును. దొరతనము వారికి కైటెల భరణకు తేయాకు విక్రయంప వాహరపవాక్కు పరిపాలనాధికారి నూనించెనని ప్రజాసభయందు కీర్తి నొసగెను.

వింతదొంగతనము:—క్రిందటి జూలై నెల 23వ తేదీన

ఒకపోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు బ్రహ్మంబాయానుండి డక్కా తువచ్చుచుండగా మార్గమధ్యమున ప్రభుత్వరాజకొరాయి యను యువకుని బండిలో జూచెను. వాని మొలనుండి యేదీయో యెత్తుకొనిపోయెను. జూచి “భోగట్టావై” వానిన్నే హితుడు సతీకచంద్రసింగునతడు! ప్రక్క పెట్టెలో నున్నట్లు తెలిసికొనెను. డక్కాస్తేమనలో నిరువురును దిగిరి. ఇన్స్పెక్టరు తమను సమీపించుటచూచి మొలనుండు మూట నటించిచివారు పరుగెత్తసాగిరి. ఇన్స్పెక్టరుగారు వారివెంట బడిరి. అంత ప్రభుత్వ యనుసరించిన తుపాకీతో బెదరించెను. తుదకుక్రమమున వారిరువురును పట్టువడిరి. ముద్దాయి విదచిన మూటలో రాజమహిల్లజరిగిన బండిపోటులోపోయిన నగలు గన్నించెను. డక్కాకం వెనీవారి కొట్టునుండి తప్పిరింపబడిన తుపాకీయే ప్రభుత్వచేలియం దుండెను. డక్కా స్పెషలు ట్రిబ్యూనలు వారు కేసును విచారించుచున్నారు. ఇప్పటికిద్దరు సాక్షులు విచారంపబడిరి.

కలకత్తా సంస్కరణ విధానము:—కలకత్తా నగరమున నిటీవల భారతీయులు కొందరును, యూరోపియనులు కొందరును చేరి సంస్కరణ విధానము నొక దానిని తయారుచేసి యుండిరి. హోమరులు సమితి బొంబయిశాఖ వారిక సభ యందు వై సంస్కరణ విధానమును ఖండించుచు, కాంగ్రెసు లీగు సభల సంస్కరణ ప్రణాళికను వ్యతిరేకమై, హిందూ జాతీయ టావళ్ళకల కే మాత్రము పొందుపడవి యీ విధానమున భారతీయు లెట్లు చేవాల్సిందనిగో యని యాశ్చర్య మొందుచుండిన ట్లొక తీర్మాన మొనర్చిరి.

వ్యవసాయ కళాశాల దధిమధనకాల మ్యూజింగుండెంటు ఇ. డబ్ల్యు. హారన్ ఆను నత దివ్యురను విస్తోయతో గాల్చి, తానాత్మహత్య గావించుకొనెనని యిదివరలో తెలియజేయబడి యుండెను. ఈతడు పూనానుండి క్యాంపునకు విచ్చేసెను. ఆచట తన కుమారుని వాది యొక టై, తాను వచ్చిన బండిలో మరల నగరమునకు పోవుచునని పట్టుబట్టెను. పగలంతయు క్యాంపులోనుండి సాక్షులమున తన మోటారు బండిపై నగరమునకుబో వచ్చునని హామీ గారు చెప్పచు ఆమెను బెదరించుటకై రివాల్యరును దీసియుండవచ్చును. వెంటనే వాది రామచంద్రయను పేరుగల యొక కుర్రవాని వెనుకకు బోయియుండిట్లు కేవలం స్థానములబట్టి హుగ్గించుచున్నది. గుండు కుర్రవాని కంతమున జొచ్చుకొని దానికి తగిలి యిరువురు మరణించిరి. హారన్ గారు మరణములజూచి తుపాకీతో నాత్మహత్య గావించుకొని యుండవచ్చును. దానికి నుమారు 40 వత్సరములు బాలుడు. 17 ఏళ్ల వాడుహారన్ గారికి 42 సం॥ లు వయస్సు. పూనాలో చాలచుండి తోడ వీరికి పరిచయము. పరిశోధన నిమిత్తము కేసులు పూనాకు దీసికొని రాబడినది.

హేరిసుకేసు:—ఆలహాబాదు హైకోర్టు సర్ జడ్జి నాన్సుగారు హేరిసుఅనునాతని యప్పలును పన్నించి దిగున కొట్ట వారి తీర్పును రద్దుచేసిరి.

BOMBAY, November 24.

Twelve representatives of Home Rule League left for Delhi last evening to join the Home Rule League deputation to Mr. Montagu. The Bombay representatives were Messrs. Tilak, Khaparde, Jinnah, Karandikar, Belvi, Kelkar, Banker Sathaye, Welkar, Jamnadas, Omar Sobhani and Bomanji.

Delhi

Lala Lajpat Rai's Booklet Proscribed.

DELHI, November 23.

The importation into British India of any copy of a booklet entitled "An open letter to the Right Hon'ble David Lloyd George, Prime Minister of Great Britain" by Lala Lajpat Rai published by B. W. Huebsch of New York is prohibited.

Simla

An All-India Conference of Librarians.

SIMLA, November 23.

It has now been decided that the All-India Conference of Librarians will be held at Lahore from the 6th to the 8th January 1916 under the presidency of the Hon'ble Mr. H. Sharp. Representatives from the Government of India and nearly all Local Government and the Indian Science Congress will attend.

Plague.

SIMLA, November 23.

There were 11,454 deaths and 14,764 seizures from plague in India during the week ending the 17th November. The following are provincial figures:—Bombay Presidency and Sind 4485 deaths, Madras Presidency 1351, Behar and Orissa 190, the United Provinces 217, the Punjab 305, Burma 80, Central Provinces 660, Mysore State 283, Hyderabad State 1616, Central India 471, Rajputana 1296 and Kashmir 5.

Punjab

The Lahore District Board.

Non-Officials Insist Having Officials.

LAHORE, November 23.

At a meeting of the Lahore District Board certain proposals from the Government were laid before the board which were designed to lessen official representation on the board and to increase non-official responsibility. Non-official members of the Board were opposed to the decrease of official element, that in spite of officials present pressing for compliance with the suggestions of the Government they recorded decision nem con that suggestions should not be accepted. The particular points on which they recorded the decision were (a) that contrary to the suggestion before them the Deputy Commissioner should be retained as President, (b) that contrary to the suggestion before them all the Thasildars should continue to be members, (c) that contrary to the suggestion before them both personal assistants to the Deputy Commissioner and Revenue Assistant should remain as members.

"These proceedings," comments the "Civil and Military Gazette" are very instructive and provide interesting commentary on the loudly proclaimed demands of the Home Rule party of the abolition of all official participation in Local Self-Governing bodies.

For King and Country.

A Sirdar's Offer.

ALLAHABAD, November 23.

A veteran Subadar Major Nabi Baksh of Gurdaspur district who served in the mutiny at the siege of Delhi and is now over 80 years of age has enlisted three of his sons since the war began and recently presented to the Deputy Commissioner for enlistment his fourth son. The Lieutenant-Governor of the Punjab has congratulated him on the fact that he and his descendants to the third generation have served and are serving the Government in the field.

THE LATEST NEWS.

[REUTER.]

LONDON, November 22.

It is officially announced that Lieut-General Sir Julian Byng has been promoted General.

Bells of St. Pauls Cathedral were rung 'at noon to-day in honour of the victory of Cambrai. Many hundreds of people gathered outside the cathedral and sang the national anthem and cheered.

The Italian official communique says:—We repulsed with very severe losses strong attempted encircling attack against Mellette on Asiago plateau preceded by Big bombardment with tearshells. We firmly held all positions and took two hundred prisoners. Enemy renewed his attacks yesterday between Brenta and Piave.

Fierce struggle raged throughout the day, several positions being lost and regained. Our last country-attack definitely stopped enemy. Italian aviators report great enemy activity on Tagliamento. Prisoners declare the object is to establish formidable defence line there in case of defeat.

ఓరియంటల్ గవర్న
మెంటు సెక్యూరిటీ

భీమాకంపెనీ లిమిటెడ్.

సం॥ 1874 స్థాపితము హైదరాబాదు, బొంబాయి.

నిలువ సామ్యు రక్తి కొట్టరావ్యములు.

ఇంతవర కిచ్చివేసినది ర కొట్టరావ్యములు.

ఈ ఓరియంటల్ కంపెనీలో చేయబడెను,

ఎందోవమెంటు భీమాకన్న నురక్షితముగు పెట్టు

బడి వేరొకటి యుండదు. అందువలన పాలిసీదారు

నకు వృద్ధాప్యదశయందు నవ్వక మగు ఆదాయ

మును సమకూర్చుటయేగాక, పాలిసీదారునికి ఆకా

లమరణ మగునేని ఆతనికుటుంబమునకు జీవనో

పాధియు కలుగును. నిరమగు ఆదాయములు లేని

వారలకును పెద్ద కుటుంబీకులకును ఇది చాల

సౌకర్యముగు మార్గము.

WANTED Agents & Canvas-

sers in Telugu Districts.

Apply to:—

The Superintendent of Agents

ORIENTAL LIFE OFFICE

C/o Post MASTER,

BEZWADA.

OR TO:—

The Branch Secretary

ORIENTAL ASSURANCE BUILDINGS,

Post Box No. 8, Madras

THE GREAT WAR

[Reuter's Agency]

Great Britain

Shipbuilding Advisory Board Resigns.

LONDON, November 23.

The "Daily Telegraph" states that the Advisory Shipbuilding Committee which the controller has appointed to advise him regarding the shipbuilding acceleration has resigned as a protest against the present policy of making up losses particularly the creation of three new national shipyards which are regarded as unsuitable while existing shipyards are deprived of labour and material.

American Shipbuilding Programme.

LONDON, November 23.

WASHINGTON.—The Shipping Board announces that contracts have been awarded for tonnage exceeding four million tons comprising 345 steel 58 composite and 375 wooden vessels.

Conscientious Objectors and Franchise.

Change of Attitude.

LONDON, November 23.

In consequence of the views, expressed in the course of yesterday's debate in the House of Commons on conscientious objectors, the decision reached will probably be amended so as to be made to apply only to those declining to engage in any sort of war service.

Mr. Montagu's Return.

Not Before End of February.

LONDON, November 23.

In the House of Commons Mr. Bonar Law stated he did not, at present, anticipate that Mr. Montagu would return before the end of February.

Government and Bolshevism.

Steps Taken to Counteract it.

LONDON, November 23.

In the House of Commons Mr. Fisher asked, in view of the effects of Bolshevism in Russia and Italy and of the steps being taken by France and America to deal with it, is the Government taking all possible steps in the same direction.

Mr. Pennefather asked:—Have steps been taken to counteract the German Anti-British propaganda in Italy and to bring home to the masses in Italy the truth regarding any matters represented.

Mr. Bonar Law replied the answer to both questions is in the affirmative.

Submarine Activity.

A British Comment.

LONDON, November 23.

A high naval authority has informed Reuter that the renewed activity of the U-boats was fully expected. The fact that only one ship was lost in the previous week was largely due to fortuitous circumstances. This is no reason at present to assume there will be any decrease in the activity of submarines.

Submarinism Extended.

The Azores and Greece in Danger Zone.

LONDON, November 23.

AMSTERDAM.—It is announced in Berlin that the Zone for submarine has been extended to meet the Entente's sharpened hunger blockade against neutrals, chiefly the establishment of a new barred zone around the Azores, which has become an important hostile base for Atlantic navigation and by the closing of the channel to Greece, hitherto left open in the Mediterranean.

The Heligoland Fight.

Return of Naval Forces.

LONDON, November 21.

Reuter's correspondent, describing the return of naval forces from the Heligoland fight says:—They came to port while the fleet was coaling and were received with tremendous cheers from the coalblack crews. It was an impressive scene as the grim, battle-scarred victorious force arrived, the flag-ship leading, accompanied by destroyers, battle-cruisers, and others bearing marks and burnt paint from shell-fire with the muzzles of the guns uncovered and burned yellow-brown, telling of the fight. One had her mast heeling over and a slight drag in the water suggesting a limp.

Constantinople and Bombs.

LONDON, November 23.

The Admiralty says.—A successful raid in the vicinity of Constantinople in July was carried out by the British bombing aeroplane of the Hanley Page type which flew from England to the Mediterranean base in eight stages. Occasionally there were strong winds and rainstorms and one sketch of 200 miles was entirely over mountainous country. The total length of flight was two thousand miles and the aviator was actually thirty one hours in air. The journey was carried out practically to the time table which is believed to be easily the world's record for cross-country journey also for weight carried, the machine being self-contained as regards the engine and aeroplane spares.

British War Control.

High Praise from Colonel House.

LONDON, November 23.

On the occasion of the conclusion of the American Mission in London, Colonel House said to Reuter's representative that he had been impressed by the wonderful machinery created in the heart of the Empire to control the British share in the war. "You have given the world an example of the efficiency of democracy of lasting value".

Colonel House in Paris.

LONDON, November 23.

PARIS.—Colonel House and the American Mission have arrived here.

Tea.

LONDON, November 23.

The "Times" says:—It is understood that it has been arranged for the Government to buy tea for the United Kingdom at F. O. B. Calcutta and Colombo prices based on pre-war average prices realised by each garden, a small adjustment being made on account of the increased cost of production owing to the war.

Tea to be Sold at Cost Price.

LONDON, November 23.

Mr. Clynes stated that the food controller proposed to buy in India and Ceylon the tea required for the United Kingdom and Army and Navy having regard to the tonnage estimated to be available and sell it at cost price.

Silver & India.

LONDON, November 23.

In the House of Commons Mr. Baldwin stated that the discussion was progressing with the United States government with the object of acquisition by them of silver produced in the United States of which a portion would be placed at the disposal of the Indian Government largely to pay for Indian produce required in America.

Increased Supplies.

Arrival of 89,000 Bales at Liverpool.

LONDON, November 23.

The Cotton Control Board announces the arrival at Liverpool of 89,000 bales of American cotton not included in the recent census. The supplies in Britain are therefore increased by this amount.

North Armagh By-Election.

LONDON, November 23.

Mr. Allen (Unionist) has been returned unopposed for North Armagh.

Electoral Reform Bill.

Proportional Representation Rejected.

LONDON, November 23.

In the House of Commons an amendment to the Electoral Reform Bill in favour of proportional representation was rejected by 202 votes to 126. The principle of alternative vote in three-cornered contests in single member constituencies was adopted by 150 to 126.

The Cotton Industry.

Spinners Decline Offer.

LONDON, November 22.

Cotton-spinners have declined the employers' offer of ten per cent. advance on December 16th and a further ten per cent on March 16th.

Germany

The War Situation.

Major Morant's Advice to Germany.

LONDON, November 23.

AMSTERDAM.—Major Morant publishes an article admonishing certain impatience and anxiety exhibited in Germany with regard to the further progress on the Italian Front. He attributes British perseverance, to the freedom of Press comment and the unrestricted treatment of strategic questions by home authorities, which strengthens the trust in British leadership and policy at Home and in the Dominions. "I think we might learn from that." He regards the fall of Jerusalem as within the bounds of possibility.

A Serious Loss.

LONDON, November 23.

ZURICH.—It is stated in Stock Exchange circles that the Griesheim chemical works furnished one-sixth of the whole supply of Saltpetre in Germany.

China

Chinese Premier Resigns.

LONDON, November 23.

PEKING.—The Premier has again resigned owing to the complete revolt of the Hubei who have driven out northern troops from the Province and also owing to the Governors of Central Provinces defying the Government orders to suppress rebellion.

TELEGRAMS.

Russia

Peace Movement in Russia.

Pourparlers to be Initiated.

Armistice to be Offered to Enemy.

LONDON, November 23.

A wireless Russian official communique says:—The All-Russian Congress of Workmen's and Soldiers' Delegates has ordered the Council of the People's Commissaries to assume power and offer all belligerents an immediate armistice for the purpose of opening "pourparlers" for a democratic peace. This offer will be made when the Council's power is firmly established in all important districts in the country. A draft message to this effect has already been communicated to the Allied Plenipotentiaries in Russia. Meanwhile, the Council has ordered the Commander-in-Chief forthwith, to offer enemy commanders an armistice for the purpose of peace "pourparlers," to keep the Council informed telegraphically of the progress of "pourparlers," and sign a preliminary Act only after the Council approves. The above communique is signed by M. Lenin, President of Council, M. Trotsky, Minister for Foreign Affairs, and three others.

Commander-in-Chief Deposed.

Owing to Refusal to Offer Armistice.

LONDON, November 23.

A wireless Russian official communique says:—The Council of the People's Commissaries in the name of the Government of the Russian Republic has deposed General Duxhomin owing to his refusal to offer an armistice and has appointed General Krylenko, Commander-in-Chief.

The Council urges soldiers to arrest the counter-revolutionary General and to prevent lynx law, which is unworthy of the Revolutionary Army. It invites regiments at the front to elect plenipotentiaries immediately to begin peace "pourparlers" with the enemy.

Maximalists Demand Money.

Demand Refused by Bank Officials.

LONDON, November 23.

Reuter's Petrograd correspondent, wiring on the 21st, said:—The Maximalist Commissioner with the Commander of the Garrison, accompanied by troops with the band playing, marched to the State Bank and demanded ten million roubles. The Bank officials conferred with the Delegates of the Town Council and Peasants' Union and it was unanimously decided to refuse the demand. Eventually, the Commander of the Garrison withdrew his troops and visited the Council of the Maximalist Commissaries who decided that the demand was not in accordance with law, whereupon the Commander apologised to the Bank officials.

General Brusiloff Injured.

LONDON, November 23.

General Brusiloff has been knocked down by a motor-lorry, in Moscow, and his leg broken.

Fighting between Red and White Guards near Inborg has begun. The railway has been torn up.

Peace Activities in Russia.

LONDON, November 23.

The Ambassador in Petrograd reports that German propagandists are carrying of peace activities almost openly.

Italy

Italians Repulse Enemy.

Heavy Fighting Continues.

LONDON, November 23.

An Italian official communique says:—Between the Brenta and the Piave we sanguinarily repulsed the enemy at Saitarino, Monte Perlica and Monte Montenera. The enemy reached a few advanced elements on Montefontana. We drove back an enemy mass attack at Casera Meletta Davanti on the Asiago Plateau.

Italian Outlook Brighter.

Enemy's Chance Greatly Lessened.

LONDON, November 23.

In an interview with Reuter's representative, referring to Italy, a high military authority said: The Italian situation is much more satisfactory, though it would be premature to say that the danger is over or that Venice is safe. The authority confirmed that the Germans had brought up troops from the Russian front but stated that not a single German division had gone from the British front to Italy though several had been moved from their places at the front to the Ypres sector. We can say with complete confidence that things have reached a stage when every twenty-four hours makes a difference. The Italians are now established in new positions, and they have brought up fresh guns and supplies. This all means that the enemy's chance of breaking through is very much lessened and also, at the same time, the period when the French and British forces will appear in the field is very much closer.

ASSOCIATED PRESS.

Sir Rajendranath Mukherjee, a member of the Industrial Commission was entertained at a Garden Party on Thursday evening by the Hon'ble Mr. Lalubhai Samaldas at which a distinguished cosmopolitan gathering of ladies and gentlemen was present.

TELEGRAMS.

Western Front

Enemy Retake Village.

British Consolidating Captured Ground.

LONDON, November 23.
F. M. Sir Douglas Haig's communique to-night says:—The day has been spent on the southern battlefield in consolidating a large area. Wherever we advanced in the last two days, this has been successfully carried out, except at Fontaine-Notre Dame which the enemy has retaken by a counter-attack. Much credit is due to the transportation services for the rapidity of concentration in recent operations. The roads and railways, broad gauge and light, were developed and, since the advance, have been extended in a manner which contributed largely to the success of preparations and subsequent operations. The artillery bombardment on the northern battlefield has been intense in the neighbourhood of Paschendale. There has been no infantry action on either side.

Airmen's Part in the Attack.

Further details show that Tuesday's attack on infantry and transport by low-flying pilots, including pilots of Australian squadrons, were most successful. The weather on Wednesday was even more unsuitable for flying than on Tuesday, but successful reconnaissances of the enemy's lines of communication were carried out and every endeavour was made to keep in touch with our infantry.

British Renew Attack.

Enemy Report.

LONDON, November 23.
A wireless German official communique says:—The English since noon yesterday have again attacked with strong forces southwest of Cambrai. Fighting continues.

Haig's Brilliant Surprise.

Value of the "Tank" Established.

Tactical and Strategical Importance Discussed.

LONDON, November 22.
F. M. Sir Douglas Haig's brilliant surprise victory is the engrossing topic. The tactical possibilities are exhaustively discussed and satisfaction is expressed that a complete answer has been found to F. M. von Hindenburg's so-called elastic defence. Tributes are paid to the gallantry of the troops advancing into the unknown, to the genius of F. M. Sir Douglas Haig in shouldering the responsibility of a remarkable innovation, and the skill of General Sir Julian Byng and his able staff in executing the successful operation which has changed the whole face of the war on the western front at a stroke. It is believed that the "Tanks" advanced in masses, probably in hundreds, together. Their assemblage unknown to the enemy was a miracle of secrecy and their success may be revolutionary tactically as the British soldiers and engineers who invented the "Tanks" have now proved their possibilities. The victory of the "Tank" was certainly established as a definitely new important military arm. Hitherto artillery preparation has made the ground impassable to the assailants and has enabled the enemy to prepare new defences. The success of the "Tanks" now opens up the prospect of open warfare. At least the first result will be that the Germans must man the Western front more heavily than recently. Thus the victory is bound immediately to affect the Italian situation. One important result of the victory is that the great Camerai junction of railway and roads, which has been the chief factor in the enemy's main communications, is now exposed to shellfire.

Bells to Celebrate Victory.

The Lord Mayor, the Bishop of London, and other authorities, in an interview, favoured the ringing of bells in celebration of the victory.

Stories of the Battle.

Aeroplanes Part in the Fighting.

A despatch from Mr. Perry Robinson at headquarters says the chief trouble is that it has been raining in torrents since noon on Tuesday. Nevertheless, it is extraordinary to see hundreds of British aeroplanes working just over the troops. German aeroplanes have not appeared hitherto. It is proved that we have crippled five German divisions, one of which has just come from Russia. Our cavalry has captured guns, taken villages, and held them till the infantry has come up, notably the important villages of Marcoing and Masnières. There are tales of "Tanks" which chased crews of heavy gun batteries round their own guns and captured the battery. We penetrated so deep that we liberated the entire civilian population of villages, for the Germans were so surprised that they did not dream of evacuating them.

Smallness of British Casualties.

Mr. Philip Gibbs, in a message from Headquarters, says:—The attack was the best kept secret of the war. Not a whisper reached correspondents who were constantly up and down the lines. The enemy did not dream of such a blow and could not know that numerous "Tanks" during recent nights were crawling along the roads hiding in the day-time in woods. When the "Tanks" emerged from the mist the Germans were aghast and dazed. Many hid in dugouts and then surrendered. Behind the "Tanks" marched platoons of British infantry cheering and shouting, while thousands of British shells pounded the Hindenburg Line. Hardly a single shell-burst came from the enemy side. It was clear at a glance that the enemy was weak in artillery. A battalion of Royal Fusiliers gained their objectives without a single casualty and other English battalions had only very light losses, mostly from machine-guns. Only two hundred walking wounded were received at one station, five hours after the battle began.

Good Work by Cavalry.

Mr. Percival Phillips, wiring from Headquarters, says:—The troops were wonderfully inspired by the feel of firm earth and the sight of unbroken

country and the consciousness that they had penetrated the Germans' strongest line. I saw to-day the finest picture seen in this war—a steady stream of cavalry pouring across the battered Hindenburg Line and six miles beyond. They were not the first to pass the barrier. Nearly twenty-four hours earlier, detachments of horse led the way across the enemy's trenches cheered by "Tank" crews. Infantry and cavalry were in action from noon onwards among the hills and valleys skirting the Camerai Plain, rounding up fugitives, clearing up villages, and steadily widening the salient. They rode down the rearward columns, charged the German batteries, and one detachment galloped at two field batteries hidden in a hollow and sabred the gunners. It has been a cavalryman's day. Their work is even more talked about than that of the "Tanks." When the latter advanced at dawn, they were led by their Commander-in-Chief like an ancient King at the head of an armoured host, flying his battleflag. They also had a battle-cry, for the message went forth to every crew before attack. "We expect every 'Tank' to do its damnedest!"

The Advance on Cambrai.

Views of a High Military Authority.

LONDON, November 23.
In an interview with Reuters' representative a high military authority said the advance on Cambrai is to a depth of six-and-a-half miles over a front of ten miles.

It is by a long way a record for any twenty-four hours' advance. We have got further on in a day than in the whole three months' fighting at Ypres.

The Battle of Cambrai is a direct result of the fighting at Ypres, where the Germans are opposing us very hard. The enemy skinned the rest of the line in order to prevent us from getting the ridge and also to prevent us from keeping it. Our casualties at Cambrai, so far as has been hitherto ascertained, are very considerably less than the number of prisoners taken. We are now through the German defences in the Cambrai district and out in the open.

France Congratulates Britain.

LONDON, November 23.
The Press Bureau states that M. Poincaré has warmly congratulated the King on the magnificent British victories in France and Palestine. The King has heartily thanked the President for his friendly message.

America Delighted.

LONDON, November 23.
NEW YORK:—American newspapers are delighted at Marshal Haig's victory as a most successful surprise on record. They declare that Germans must now be convinced that they have something to learn about war from the British.

French Advancing.

LONDON, November 23.
A wireless German official communique says:—Strong French advances commenced in the afternoon on the front from Craonne to Berry-au-Bac.

Intense Artillery Duel.

On French Front.

LONDON, November 21.
Last night's French communique reported artillery duels of somewhat marked intensity in the region north of Chemin-des-Dames, between the Aisne and Lanlette and in Champagne. On the right of the Meuse there was violent artillery action in the sector north of Chambray.

British Still Advancing.

More Villages and Prisoners Taken.

LONDON, November 23.
Reuters' correspondent at headquarters wiring this evening says:—We have not yet reached the limit of our victory. Our success grows hourly. The total prisoners are approaching nine thousand, and great stretches of new country and fresh villages are being captured. Besides increasing in depth, the wedge is spreading at the base. The weather continues to be most unfavourable. Heavy mist prevents all aeroplane observations. Nevertheless our airmen continue to fly over the battle ground, penetrating far into enemy territory at the level of the trees. The latest village to be captured is Cantaign and our troops are now in the neighbourhood of Bourbon and Meuvres while fighting is in progress in the region of Rumilly. The enemy attempted only few small counter-attacks between Rumilly and Noyelles with troops hurried up for the purpose, but all have been easily repulsed. At Cantaign and beyond Masnières we have broken into sections of the last line of defence and hold the Hindenburg line with the famous Tunnel. Here counter-attacks have been heavy and are pressed with great determination, but we hold every thing we have taken. Our casualties have been almost incredibly small. The troops are most cheerful. They are roaming over new and unspoiled country where villages have not been destroyed and tilled fields abound.

Suggested Congratulations.

In the House of Commons Mr. Kennedy Jones suggested that the Government should send a message to Sir Douglas Haig congratulating him on the splendid achievement of the most recent offensive on the western front.

Mr. Bonar Law replied:—"I have very little doubt that the Cabinet will send such a message, but I am quite sure that neither Sir Douglas Haig, who planned the operation, nor General Byng, who carried them out, needs to be assured of the admiration with which we regard the operations."—(Cheers.)

Palestine Front

British Patrols in Judean Hills.

Jaffa Intact.

LONDON, November 23.
Reuters' correspondent at Egyptian Headquarters, wiring on the 19th instant says:—Welcome heavy rains are falling. The military situation is unchanged except

that mounted patrols have advanced north-eastward into the Judean Hills. The town of Jaffa is intact and a considerable part of the population is remaining, although a portion of the better class Turks left before our arrival.

Fall of Jerusalem not Imminent.

LONDON, November 23.
Referring to the Palestine he said that although when last heard of our troops in Palestine were within 6 miles of Jerusalem it would be unwise to anticipate the immediate fall of Jerusalem. A few days' patience was necessary but in the meantime we were carrying out operations with complete success.

Second Attack on Gaza.

Delay Explained.

LONDON, November 23.
General Murray in his despatch dealing with the second attack on Gaza states that on April 20th his total casualties were seven thousand. On April 21st General Dobell commanding the eastern force again emphasised the opinion that he had previously expressed and which he said was supported by all his Subordinate Commanders that in view of the great strength of the position to which he was opposed renewal of direct attack would not be justified by any reasonable prospect of success. General Cobell was strongly of opinion that deliberate methods must be adopted and even resumption of trench warfare might be necessary pending the arrival of reinforcements. After a full discussion General Murray reluctantly consented to this change of policy.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Bombay

The Industrial Commission.

Weaving Experts' Opinions.

BOMBAY, November 22.
Three witnesses were examined by the Indian Industrial Commission to-day. Mr. W. T. Pomfret, Vice Principal and Head of Textile Department, Victoria Jubilee Technical Institute, Bombay, suggested improvements in the handloom industry laying special stress on combating illiteracy. He could not disguise the possibility of the absorption of a considerable portion of handloom weavers into power loom workers. Witness urged the necessity of establishing a central weaving factory for industries in improved methods of handloom industry. He thought that handloom weaving might survive in India only for weaving finer kinds of cloth. Witness suggested the formation of weaver's unions, affiliated to a joint stock company for greater profits and wages to weavers.

Next witness Mr. A. E. Mirams, consulting Engineer to Government of Bombay, laid great stress on the necessity of providing comfortable housing accommodation to mill hands. He thought Bombay slums were much worse than East End London slums. He agreed with Sir Fazulbnay that Compulsory Primary Education should precede reduction of hours of labour, if the output of factories was not to fall considerably.

The Hon'ble Mr. G. H. Threlkeld Dyer, Mechanical Engineer to Government of Bombay, said that engineering colleges specially the one in Poona savour too much of the university and less of the hard work which engineers have to lead. It was particularly necessary in India that technical college professors should be men with experience in factories so that students should realize at an early age that success can only be achieved by hardwork with hands and brain. Witness was for standardizing of engineering and boiler certificates.

A Triple Tragedy.

Two Indians Killed, one European Commits Suicide.

POONA, November 23.
The scene of triple tragedy reported last night was at Khorezaon, 18 miles from Poona where Mr. E. W. Harve, lately Superintendent of Agricultural College Dairy farm was residing in some tents. The Ayah of his little son had gone out to encampment that morning and the tragedy was apparently due to the woman insisting on going back to Poona in the same country cart she had come out while her master told her to wait till the evening and then go back in his motor car. Thinking to frighten the woman, so it is believed, Mr. Harve took out his revolver when the woman judging by the position of bodies probably took refuge behind a servant lad named Ramachandra. The bullet struck Ramachandra in the neck and then passed through the woman Jainabai killing both. Mr. Harve then realized what he had done and seemingly shot himself as only two exploded cartridges were found in the revolver. Mr. Harve was 42 years old and was well-known in Poona whilst employed in the dairy farm. He was unemployed at the time of his death. The woman Jainabai was about 40 and Ramachandra 17 years. The bodies had to be brought in to Poona for most mortem by motor car.

Indo-European Reform Scheme.

Condemned by Bombay Home Rulers.

BOMBAY, November 23.
The Bombay Branch of the Home Rule League in a resolution passed have condemned the reforms produced by a number of Indians and Europeans in Calcutta as illusory, impracticable and unworthy of consideration, and have expressed surprise that Indian gentlemen concerned should have subscribed to the proposals which run counter to the Congress League scheme, and which fall so far short of the political needs of the country, and presuppose a state of unfitness for Self-Government among Indian people.

బరోడా వస్తుప్రదర్శనమున స్వర్ణపతకము బహుమతిగా
జొసంగబడినది. ఆటోవరస్తాక రిజిస్టరుకాబడినది.

జగద్విఖ్యాతమైన సువాసనగల
సెంటు. పరిశుభము వెక్కువగా
దును. ఒకమారు కొని దీని యధాగ
మును పరిశీలించు.

ధరలు	
1/2 డౌన్ బుడ్డి	2-0-0
1 డ్రాము ,,	0-13-0
1/2 డ్రాము ,,	0-8-0
కార్డు	0-1-0

వరస్తాక తలచదురును గూడ పరిశీలించు. దీనిలో
లోహ సంబంధ మగు చదురు లేనియెడల కలియదు లేదు.
ఈ ప్రసిద్ధమైన తలచునె సీసా 1-కి రూపాయి. పోస్టేజీ వేరు.
ఒక అజ్ఞాప్రీతిని పంపినచో నమోదాదు ఒక చిన్న
సీసాతో చదురు చదురుగా పంపబడును. (400)

ది వరస్తాక పెర్ఫ్యూమరీ కో,
నెం 1, కైఫోనీ, బొంబాయి నెంబరు 3.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.

ఈ లేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి
కాశ్యోతసుఖము నొందును. 219

ఆరోగ్యమును కలుగజేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును.
ప్రస్తుతము శాకాభక్షణము ఆన పుస్తకమునకు
ప్రాసిన తపాల ఖర్చు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము.
వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్,
అతంకనిగ్రహ జ్ఞాపధాలయం, 157, బ్రాడేవ్, మద్రాసు.

“స్వీటు స్నాఫ్.” 939

శిరస్సులో యేర్పడిన జలదోషము, జలుబు,
తలనొప్పి, ముక్కు అడుచుకొనుట, పీనస యీ
వ్యాధులకు వైచెప్పిన “స్వీటు స్నాఫ్” రెండు
చిటికెలు పీల్చినట్లయితే ముక్కునందు ఒక విధ
మైన పరిమళము కలిగించుచు తక్షణమే వ్యాధి
నివర్తించును. పనిపాటలయందు ఉత్సాహము కలు
గజేయును. అధికతెంపు కలుగజేయునటు అతిశ
యోక్తి కాదు. కావున ఉపయోగించి దాని
యొక్క ఫలమును పరిశీలించుటకు మిక్కిలి కోరు
చున్నాము.

12 తులముల ధర అణాలు 10.

కావలసినవారు అమ్మా అండ్ కంపెనీ.

మన్నడి, మద్రాసు,

వారికి వ్రాసి వి. పి. ద్వారా తెప్పించుకోవచ్చును.

త్రిశుభకర గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని
రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

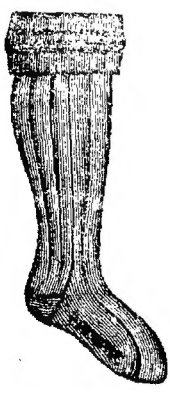
పోస్టు బాక్సు 212, మద్రాసు.

ఉచితము.

గదాధర
మనోహరమగు కథ.

అడ్డప్:— హెచ్.బి.ఎం.ఎ. అండు సన్న,

943 పోస్టుబాక్సు 27, మద్రాసు.

Encourage Swadeshi
Industries
BY
Buying Swadeshi Goods
ANDHRAKNITTING
FACTORY,
220, CHINA BAZAAR ST.
MADRAS.
Socks and Stockings
it different colours
and sizes can be had
at moderate rates.
Trial orders Solicited.
805

సుందరము! స్వదేశీయము!! ఉపయోగము!!!

అందమైన 1918 క్యాలండరు

జనవరి 31- తేదీలోపు అమృతాంజనము డిపోవారి రు. 5 ల మందును నోకేసారి గొనువారలకు
ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు పంపివారికి క్యాలండరు చేరవచ్చుచో మా జవాబువారి యుండదు.
కొన్ని ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆశాభంగము గలుగకుండుటకు త్వరపడుట యుక్తము.

తామరలైలము	పండ్లపాడి	మోహినిలైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము

చక్కని డబ్బీతో వెల రూ. 0-8-0 ; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయించబడుచున్నది.

అమృతాంజనం డిపో,

109, ఫ్రేరింగ్స్, బొంబాయి.

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

తాదాపీడితులకు వరము: ఐవోడేశ నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

ఆచరితులైన రక్తములన జనించు వాద్యములకు కిరీటుమవలె మందు. మరుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను
70 శ్లెను, ప్రాతనివ్వలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన ౪ క్షకుభ్ర కారిణి (28)

జనావధిపార్వతిగారి గుణ మిమ్ముల నిస్సంగ్యము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన రోషములను
పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 15 రోజులవర మందుటకు 4 డౌన్సుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తి:— వి. డి. సావంత్. 144, ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

వికభాషానివి ప్రశంస

ఆంధ్రనర్వకశాకాల-విద్యావ్రవృత్తి.

ఇది కేవలకంటే అపూర్వాయ విరచితము.

ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే

వెల 0-4-0 పోస్టేజీ అధికము.

క్రయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రవిప్రికాశాశాస్త్రాలయము, 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మోన పోకుడు

తుప్పుపట్టినయెడల చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మానపోకుడు.
అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డవ్ అండు కంపెనీవారి “బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్.”

Wailles Dove & Company's "BitumasticSolution."

దీనిని వంతెనలకు కప్పులకును నుసయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల
మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపలువారు పల్లికు
వర్షునవారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ
చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజిన్లు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ ఆండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు.

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

389

మదరాసు

(వైకామోజిష్ గోరునప్పుడు ఈవత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

మలబద్ధమునకు మంచిమందు.

క రో లా.

వాసనలేదు, ఏడుచితేడు, దవకదార్దము, పులిలేపురాదు, భేదలు గావు, దినము కాతగిన కాల ప్రవృత్తి సుసాయాసము గల అయ్యెలాగున గర్భ శోధన గావించును.

1/2 పాను, 1 పాను సీసాలు
సీసా 1-కి వెల
రు. 2-8-0, 4-0-0.

**శ్రీ జయ గారి
లివరు టూనిక్.**

వైద్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల నొప్పి, అజీర్తి, చెడిన కార్య గలుగు బాధలకును, అలసతకును, ఆకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసు గునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది. సీసా వెల రు. 1-8-0.

కుత్ హ ట్టి.

ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్చ గలదు. స దో ష లి త ము శాశ్వతము.

ఈ సొల్యూషన్ డై పెట్టె 1-కి రు. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండు కో.,
(లిమిటెడ్)
మంచులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
మదరాసు.

కందులు గోరునప్పుడు యీవ త్రిక జేరనుదాహరించ గోరెదము
368

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ
1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈ మరబ్బు సాలామిసిరి కాదని రుజువుచేయునాటికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యియ్యబడును. అట్లు నాకరించినచో లోర్డుమూలముగా పొందుకొనును. దురుభ్యాసమువల్ల బాల్కనులోనే ధారునన్నునా కరిగినవారికి పృథ్వీదేవలోకము బలహీనమై మరణకాలముచేరి ముగియు ననుభవించును. ఈ సాలామిసిరి మురబ్బ కేరళదేశమున అట్టి దుఃఖము తొలగి నిశ్చయము. నిర్భయమగునట్లు ప్రకాశించును. చిర కాలము నుభయగ జీవించును.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుశుక్తికలుగును, స్వచ్ఛస్థితికలు మానును, ధాతు వు ను-క్రమలో కలిసిపోవుటమానును, నీరుచురు తమానును, బహుమాత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము కలుగును, రక్తము పుష్టియగును, అగ్నిరేచిత్కయగును, చర్మిగలబిచ్చవ మానును. సాలామిసిరి తినునది వినివారిసంఘము. ఇది కాబూగ్, కాండవార్ జేతములలో మైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈమందు విశేషముగా తినెడివలన మనదేశపు 4 గురు మనమృత్యులందు అదేశమున బహుమిడికి గలదు. వై మురబ్బును నేపించి మించి బలము పొందుటకై గొప్ప మంచులలో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన చాలివల్ల ప్లూక్తిగ గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును.

అనుపానపత్రిక పార్కులలో పంపబడును.

15 పానాలు పట్టివెల రు. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.
డీ. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం. 5, అవస్థ్యరోడ్డు, బెంగురూరు సిటీ.

“ఆమెక కో” యంత్రములు క్రూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును.

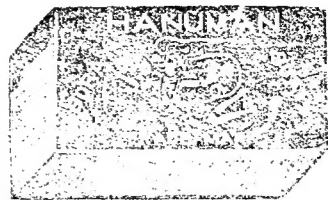
ఈ యంత్రము నడపుటను నీపిల్లవాడు అయిదునెలమునములలో నేర్చుకొనగలడు. చిన్న యంత్ర సహాయము గావలసినవారికిరకు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయించబడినది. పంపులను, రంపపు యంత్రములను, బియ్యపుమరలను సోడా ఫేక్ రీలను, అచ్చుయంత్రములను మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అచ్చుతముగ నడపగలదు.

వెల అక్షిసులభము, కనిచేయించుట కగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1 1/2 మొదలు 6 బి. హెచ్. పి. నరకు రకమువారిగా మా వద్ద స్టాకులో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును. వెలలు, ఇతరవివరములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా కిట్లు వ్రాయుదు.

బెన్టు అండు కంపెని లిమిటెడ్లు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,
ప్రొవ్వువాకు నెం. 63 మదరాసు.

327

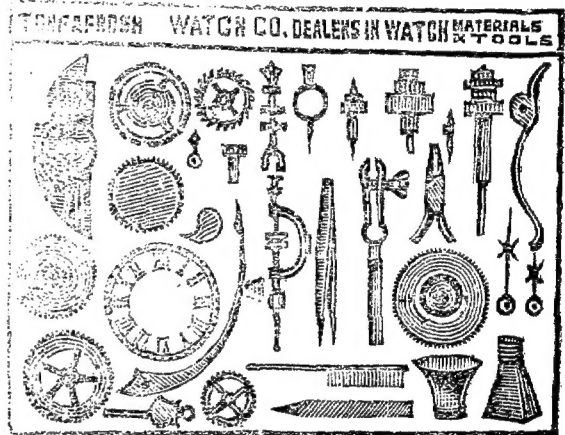
హనుమాన్ బోరక్కు నబ్బు.

దీనియందు సంజీవి తుల్యములగు వస్తువులు చేరియున్నవి. చెల్లిసం బంధువుల పుండ్లు, దు రద, గజ్జి, పాడలు మొ దలగు వర్మవ్యాధులు అత్యాశ్చర్యముగాబా గగును. చర్మమునకు మృదుత్వమును, నునుపును, నాణేమును యిచ్చును. అన్నిచోట్లను క్రయమునకు దొరకును. ప్రతిబిళ్లై మా హనుమాన్ గుర్తు బాగ్రత్తగా గమనింపుము. (751)
రంగనాథం శైలి అండు బ్రదర్సు, మదరాసు.

శిశుశతకేళి కన్నాడి, మండిది తులము 1-కి ...	80-0-0
సంకుమ పువ్వు తులము 1-కి ...	2-0-0
గోరొజవము, మండిది ,, ...	7-0-0
రసభస్మము తులము 1-కి ...	0-10-0
ఆదిపద్మికాన లేక బాన్సు తులం 1-కి ...	8-8-0
పచ్చకన్నాడం ,, ...	2-0-0
కాలామృతము సీసా 1-కి ...	0-12-0
తాంబూలమాత్రలు, నునానగా నుండును 50-కి	0-8-0
అమృతాంజనము డిబ్బా, 6, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.	
విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో, మాంటు రోడ్, మదరాసు.	
ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు న్యాకుమైన వెలకు దొరుకును. క్యాటలాగు ఉచితము.	
డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం. (916) మేనేజరు.	

కళిటలాగు
ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH WATCH & Co.,
Dealers in Watches Materials, Tools
BHENDI BAZAAR, Post No. 9, BOMBAY.
(881) ఉత్తరములు అంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

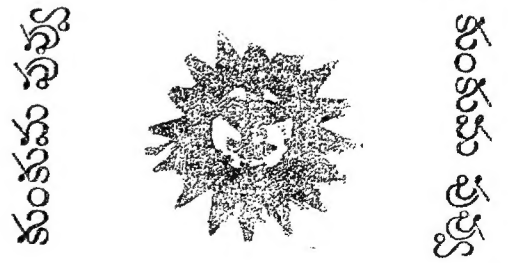
Hope for the Hopeless!

SANTI OIL
TO BE USED EXTERNALLY

It speedily and permanently cures ... nervous debility, etc. No mark nor irritation. Absolutely safe and agreeably flavoured. Correspondence strictly confidential.

Particulars Free.
The HEALTH HOME, Samta, Bengal.
Please mention this paper when writing to us.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పెక్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును :—
ఎన్. నారాయణ అండు కంపెని,
(53) 21, హమ్మం వీధి, బాంబాయి.